

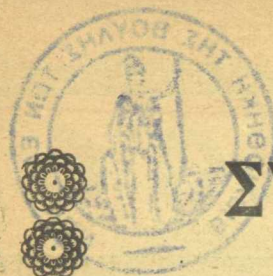
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΜΕΓΑΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Τιμή Δραχ. 5

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΩΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

“Ο ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ,”

ΟΔΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 40 — ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΤΟΑ 18

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΚΕΝΤΡΟΝ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ!

Ἀξιούπολις, Ἀμύνταιον (Σόροβιτς) Ἀλυθός, Βλάτση, Βαρυμπόπη, Βέρροια, Βίλος, Βογατσικόν, Γαλάτιστα, Γενισά, Γουμένισσα, Δράμα, Ἐδεσσα, Ἐλασσών, Καστοριά, Κουλακιά, Κοζάνη, Καζακλάο, Κιλκίς, Κάρπη, Διαρίγκοβον, Λαμία, Μαύροβον, Νιγρίτα, Νάουσα, Πρόμαχοι, Παλαιοχώριον, Σιάτιστα, Σωχός, Σέλιτσα, Σιδηρόκαστρον Τύρναβος, Τσοτύλιον, Τρίκαλα, Νέον Πετρίτσι, Φλώρινα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Γ. Χατζηκυριακοῦ, Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος. (ἄρθρον Η΄.)

Σελίδες τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος.

Ἀντιχου κ. Χ. Πίφου. — Σημειώσεις ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος.

Ἀγγελικῆς Μεταλλينوῦ. Οἱ Μακεδονομάχοι κατὰ τὸ ἔτος 1903—1907. (συνέχεια)

Δράσις τοῦ ὑπὸ Στέφανον Μάλλιον ἀνταρτικοῦ Σώματος. Συνέχεια

Ἡ βιογραφία καὶ δράσις τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Ἀνδρέα Παναγιωτοπούλου.

Ἡ δράσις τοῦ ἥρωος Κώστα Γαρέφη καὶ τοῦ ἐξ ἐπιλέκτων Πηλιορρετῶν σώματος τοῦ κατὰ τὸ 1906 ἐν Μακεδονίᾳ.

Ἐπιμνημόσυνοι τελεταὶ

Ἡ ἐπέθεσις τῆς σημερινῆς εἰς τοὺς ἐφέδρους ὑπαξιωματικούς.

Δράσις τοῦ ἀνταρτικοῦ Σώματος τοῦ ἀρχηγοῦ Μήτσου Γκούρα
Ἀήλωσις.

Εἰκόνες: Ἱερέως Πετρόβου Πατριμανώλη
Χρήστου Τσαούση
Κωνσταντίνου Κωλίτσα
Σπυρ. Λούκη καὶ Χρ. Δούκη
Κώστα Γαρέφη καὶ Τσέγγου
Σῶμα Πηλιορρετῶν
Κωνσταντίνου Κατσάρου
Μήτσου Γκούρα

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

Ἐκδιδόμενον ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἀπαρτιζομένης ἐκ Διοικητικῶν

Συμβούλων τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως “Ο ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ,”

καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Προέδρου αὐτῆς Γ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ 40 — ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΤΟΑ 18.

Γ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Η΄

Ἡ κατακορύφωσις τῆς ἀγανακτήσεως καὶ τῆς πατριωτικῆς ἐξάφρεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τῶν Βουλγάρων. — Αἱ συστηματικαὶ καὶ σατανικαὶ ἐνέργειαι αὐτῶν πρὸς ἐκβουλαρισμὸν τῆς Μακεδονίας. — Διεκυβεύετο αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους ἐκ τῆς ἀπωλείας τῆς Μακεδονίας. — Ἡ συμπάθεις τῆς Εὐρώπης ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων. — Ὁ κίνδυνος τῆς Ἑλλάδος. — Ἡ ἵδρυσις τῆς Ἐθνικῆς ἑταιρείας ἐν Ἀθήναις. — Ἡ συγκρότησις ὑπὲρ αὐτῆς ἐνόπλων σωμάτων. — Ἡ διάθεσις πρὸς τοῦτο ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους. — Ἡ προθυμία καὶ ὁ πατριωτικὸς ἐνθουσιασμὸς ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὸν ἐνοπλιον Μακεδονικὸν ἀγῶνα. — Ἡ σύσκεψις ὀπλαρχηγῶν πρὸς ἐκλογὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ καταρτισθέντος ἀνταρτικοῦ σώματος. — Ἡ ἐκλογή τοῦ Ἀθαν. Μπρούφα. — Ἡ γενναιοῦτης, ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ σύνεσις αὐτοῦ. — Ἀνεδείχθη ἥρωα καὶ ἀπέκτησε μεγάλην ἐκτίμησιν καὶ δημοτικότητα. — Ὑπῆρξε πρωτοπόρος τοῦ μεγάλου Μακεδονικοῦ ἀγῶνος. — Ὁ φόνος αὐτοῦ καὶ ἡ ἐπίδρασις του ἐπὶ τοῦ καθόλου Μακεδον. ἀγῶνος.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἰς τὸ προηγουμένον ἄρθρον μας τοῦ προηγουμένου τεύχους ἀνασκοποῦντες τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος ἐγράφομεν ὅτι πολὺ πρὶν ἀρχίσῃ ἡ συστηματικὴ ἢ οργανωθεῖσα ἐνοπλιος ἀμυνα ἡμῶν κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐν ἔτει 1903 ἡ ἀγανάκτησις καὶ ἡ πατριωτικὴ ἐξάφρις τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶχε κατακορυφωθῆ ἂν συστηματικὰ καὶ κατὰ σατανικὸν πρόγρημμά διαπραττόμεναι βουλγαρικὰ κακουργίαι, αἱ ἀποσκοποῦσαι εἰς ἐκβουλαρισμὸν τῆς Μακεδονίας εἶχον φθάσῃ εἰς κινδυνωδεστάτην ὀξύτητα. Διεκυβεύετο αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἔθνους, διότι ἡ ἀπώλεια τῆς Μακεδονίας, τῆς σπουδαιοτέρας ἑλληνικῆς χώρας ἐν τῇ Ἑλληνικῇ χερσονήτῳ ἔθετε ἐν προφανεῖ κινδύνῳ αὐτὴν τὴν ὑπαρξιν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς κράτους καὶ ὡς ἔθνος ἐν τῇ Βαλκανικῇ.

Αἱ ἐνέργειαι τῶν Βουλγάρων,

δρῶντων ὡς ὀργανωμένον ἐνθελληνικὸν κομιτάτον, διαθέτον ὅλα τὰ μέσα εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ πολεμικὴν του καὶ ἐνθαρρυνόμενον μετ' ἐπιμονῆς ὑπόπτῃς μεγάλης τοῦ Βορρᾶ ἀυτοκρατορίας ἔθετον πλέον καταφανῶς ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας. Μεγάλῃ μερὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς κοινῆς γνώμης ἐξεδήλω ἄπροκαλύπτως τὴν ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων συμπάθειάν της. Εἰς πολλὰ κέντρα εὐρωπαϊκῶν πόλεων, ἰδρῦθησαν φιλοβουλγαρικὰ σωματεῖα ἐνισχύοντα σημαντικῶς τὰς πρὸς ἐκβουλαρισμὸν τῆς Μακεδονίας ἐνεργείας τῶν Βουλγάρων, αἱ ὁποῖαι προεκάλεσαν ὄντως πολλὰς ὑπὲρ αὐτῶν συμπαθείας τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Οὕτω εἰς τὸν ὀρίζοντα τῆς Ἑλλάδος εἶχον πλέον συσσωρευθῆ μαῦρα καὶ πυκνὰ σύννεφα, προαναγγέλλοντα θυέλλας καὶ τρομεροὺς κινδύνους δι' αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τοῦ ἔθνους, Ἡ δημιουργηθεῖσα τοι-

αὐτὴ κατάστασις ἔδωκεν τὴν ὄθησιν ἐπικοροτούσης καὶ τῆς κοινῆς ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος γνώμης εἰς τὴν ἵδρυσιν κατὰ τὸ 1896 τῆς Ἐθνικῆς ἑταιρείας, τῆς ὁποίας τὴν συγκρότησιν καὶ τὸν σκοπὸν καθωρίσαμεν εἰς τὸ προηγουμένον ἄρθρον μας.

Ἐπόμενον ἦτο ἡ Ἐθνικὴ ἑταιρεία ὡς δραστικώτερον μέσον τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ της νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἀποστολὴν ἐνόπλων σωμάτων κατὰ τῶν Βουλγάρων. Ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἠδύνατο θεθαίως νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ αὐτὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἔθετον εἰς ἐφαρμογὴν οἱ Βούλγαροι, τὸ δολοφόνον ἐγχειρίδιον καὶ τοὺς ἐξ ἐνέδρας φόνους φιλησύχων καὶ ἀόπλων πληθυσμῶν μηδὲ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν γερόντων ἐξαιρουμένων. Τοῦτο ἐθεώρει ὁ Ἕλληνας ἐξ ἑθνικῆς ἰδιοσυγκρασίας καὶ εὐγενοῦς ὑπερηφάνιας ἀτιμωτικὸν, ἔστω καὶ πρὸς ἀσπόνδους ἐχθροὺς τοῦ ἔθνους ἐφαρμοζόμενον. Γενικὴ ἐξεδηλώθη τότε ἡ πρὸς ἐνοπλιον κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐκδίκησιν διάθεσις τοῦ ἔθνους μετ' ἀκράτητον ἐνθουσιασμόν. Ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἔθνος καὶ τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ προθύμως προσεφέροντο νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸν κατὰ τῶν Βουλγάρων ἀγῶνα Ἡ Ἐθνικὴ ἑταιρεία ἐκάλεσε πολλοὺς τῶν κατὰ καιροὺς δρασάντων δεδοκιμασμένων ὀπλαρχηγῶν τῆς Μακεδονίας κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἔθνους Τούρκων, Τουρκαλβανῶν καὶ Βουλγάρων. Εἰς ἐκ τούτων ἐκ τῶν γενναιοτέρων ἦτο καὶ ὁ Ἀθανάσιος Μπρούφας.

Οὗτος κατήγετο ἐκ τοῦ χωρίου Ζήση τῆς περιφερείας Γρεβενῶν. Ἀπὸ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας ἐφαίνετο ἀνυπότακτος διὸ ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΙΨΟΥ

‘Η εθνική δράσις του ιατροῦ Ἀγγέλου Σακελλαρίου έναντίον τῆς ἐν Γουμένιστῃ Βουλγαρικῆς προπαγάνδας

Β’.

‘Εθνική δράσις
ιατροῦ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1η περίοδος 1891—1897

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

‘Ο ἀειμνήστος ἰατρός Ἀγγελος Σακελλαρίου ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐθναπόστολος καὶ βραδύτερον ἐθνομάρτυς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γουμένισσης κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα. Ἐχάραξε λαμπρὰς σελίδας ἐθνικῆς δράσεως κατὰ τῆς μολυνούσης καὶ λυμαινομένης συγχρόνως τὴν περιφέρειαν ταύτην Βουλγαρικῆς προπαγάνδας εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Εἰς τὴν συνείδησιν πάντων ἡμῶν τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας ταύτης ὁ ἐθνομάρτυς Σακελλαρίου κατέχει τὴν πρωτεύουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν τῶσων ἄλλων ἐθνομαρτύρων ποῦ ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ αὐτῇ.

Διότι, πρῶτος αὐτὸς ἔξ ὄλων, τὸ βράδυ τῆς 30ης Νοεμβρίου 1900 ἔβραψε τὸ χῶμα τῆς κομποπόλεως Γουμένισσης μετὰ τὸν τίμιον αἱμᾶ του βληθεὶς ἀνάνδρως καὶ δολοφονικῶς ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐν μέσῃ ὁδῷ ὑπὸ Βουλγάρων κομιτατζήδων.

Ἐυλαβείας γόνυ καὶ βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν ἱερὰν μνήμην τοῦ Ἀγγέλου Σακελλαρίου ἔσασί θὰ κλινώμεν ἡμεῖς οἱ καταγόμενοι ἐκ τῆς ἐπαρχίας Γουμένισσης θανμασταίτου.

‘Ο Ἀγγελος Σακελλαρίου κατήγετο ἀπὸ μίαν ἀρχοντικὴν οἰκογένειαν τῶν

ἀγῶνος τὴν πρωτόποριαν καὶ τὴν προεισαγωγικὴν περίοδον αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος τῷ 1903 ἐσυστηματοποιήθη καὶ ὀργανώθη εἰς ἐθνικὸν ἀγῶνα, καὶ ὁ ὁποῖος εἰς τὴν καθόλου ἑλληνικὴν ἱστορίαν ἔγραψε λαμπρὰς σελίδας τῶν μακρῶν τοῦ Ἑθνους ἀπελευθερωτικῶν ἀγῶνων. Εἰς τὸ Πάνθεον τῶν ἡρώων τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος τὸ ὄνομα τοῦ Ἀθαν. Μπρούφα θὰ καταλάβῃ διακεκριμένην θέσιν, τοῦ ὁποῖου τὸ αἷμα καθήγισεν αὐτὸν καὶ ἐνέπνευσεν τὸ θάρρος εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς τῆς Μακεδονίας πληθυσμοὺς, τὴν πίστιν εἰς τὴν νίκην τοῦ ἀγῶνος τῶν καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς προσεχοῦς τῶν ἀπελευθερώσεως.

Γ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ

Βιλλίων τοῦ Νομοῦ Ἀιτωλοακαρνανίας,

Ἦτο ἄκρως φιλόπατρις, ἐνθουσιώδης, γενναῖος καὶ τολμηρὸς ἀψηφῶν τοὺς κινδύνους καὶ τὸν θάνατον χάριν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος.—Ἦτο χαρακτηριστὸς σοβαροῦ, σταθεροῦ, ἀποφασιστικοῦ καὶ ἐπιβλητικοῦ.

Ἦ φύσις τὸν ἐπροίκισε καὶ μετὰ ἀφθονα ἄλλα ἐξωτερικὰ προσόντα ποῦ τὸν ἔκαμναν συμπαιθέστερον εἰς τοὺς Ἑλληνοφρονούντας σλαυοφώνους.

Ἦτο ὑπερήφηνος μετὰ ὠμαγιάντιον, εἶχε μύστακα ξανθὸν καὶ παχύν. Εἶχε βλέμμα ζωηρὸν καὶ σπινθηροβολοῦν προδίδον τὴν φλόγα τῆς ψυχῆς του.

‘Ο ἐπιβλητικὸς τόνος τῆς στενωροῦ φωνῆς του συνήραζε τὴν φαντασίαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν τῶν συνεργατῶν του, καὶ ὑπέτοσε τοὺς διαταγμοὺς καὶ τὰς ἀμφιταλαντεύσεις ἐνίων τούτων.

Ἦτο ἐνθουσιασμοῦ προεκάλουν αἱ ἐμπνευσμένα του πατριωτικὰ ὄμιλια πρὸς τοὺς ὁπαδοὺς του, ἦτο ὁ θιρομυργὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας τῆς ἐπαρχίας μου.

Ἦτο ἰατρός ὢν ἐν Ἀθήναις ὁ ἀειμνήστος Ἀγγελος Σακελλαρίου ἐμνήθη καὶ ἀπετέλεσε μέλος τῆς περὶ τὸν ἀοιδίμον Στέφ. Δραγοῖμην ἐθνικιστικῆς ὁμάδος ἐξ ἐπιλέκτων μελῶν τῆς Ἀθηνοῦτικῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία ἔδρα τότε ἐξ ἰδίας πρωτὴ βουλίας διὰ τὴν προστασίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μακεδονίας ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς προπαγανδιστικῆς ἐπιδρομῆς.

Ἐγκαταλείπει τὴν πατριὸν γῆν τῷ 1891 καὶ ὑπὸ τὰς θερμὰς εὐχὰς τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν του, σπεύδει γοργὰ πρὸς τὴν δοκιμαζομένην τότε Μακεδονίαν νὰ ἐπιτελέσῃ ὕψιστον πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκον περιβεβλημένον τὸν μανδύαν τοῦ ἐπιστήμονος ἱατροῦ.

Ὡς περιφέρειαν τῆς δράσεώς του ἐξέλεξε τὴν ἐπαρχίαν Γουμένισσης εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀρχίσει, ὡς ἐλέγη προηγουμένως ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα νὰ σημειώσῃ προόδους.

Ἦ ἀφίξις του ἐν Γουμένιστῃ τῷ 1891 ἐξακριβωθῆ ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τῶν Ἑλληνοφρονούντων σλαυοφώνων κατοίκων ὀλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας.

Διὰ τὴν συγκαλύψην ἀπέναντι τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν τὴν κυρίως ἀποστολήν του ἐπεδόθη κατ’ἀρχὰς δραστηρίως εἰς τὸ καθαρῶς ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ ἱατροῦ.

Ἀν παρῆλθον μῆνες τινες ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς του εἰς Γουμένισσαν καὶ ἐγνωσθῆ μεταξὺ τῶν Ἑλληνοφρονούντων κατοίκων ἡ ἀποστολὴ τοῦ Σακελλαρίου.

Ἦορισαν βαθυμῶδὸν καὶ κατ’ ὄλιγον νὰ συρρέουν εἰς τὸ φαρμακεῖόν του οἱ ἐνθερμότεροι ἱερεῖς, διδάσκαλοι καὶ χωρικοὶ τῆς ὑπαίθρου χώρας νὰ λαμβάνουν τὰς μυστικὰς ὁδηγίας τοῦ ἀειμνήστου ἱατροῦ Σακελλαρίου.

Ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου ἐκμαθῶν τὴν ἐγχώριον σλαυοφώνων διάλεκτον συναναστρέφετο φιλικώτατα τοὺς χωρικοὺς μὴ ἀφίνων εὐκαιρίαν νὰ ἐμψυχῶν καὶ νὰ τονώσῃ τὴν Ἑλληνικὴν τῶν ἰδεολογίαν καὶ νὰ καλλιεργῇ τὴν ἀποστροφὴν τῶν πρὸς τοὺς Βουλγάρους.

Ἐντὸς τῶν πρώτων μηνῶν τῆς ἀφίξεώς του εἰς Γουμένισσαν διωργάνωσε πλήρες δίκτυον πληροφοριῶν τῆς κινήσεως τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἐξ ἐμπιστοῦ ἱερέων, χωρικῶν σλαυοφώνων καὶ διδασκάλων.

Ἐγκατέστησε σὺν τῷ χρόνῳ ἀνὰ τὰ χωρία τοὺς πρώτους πιρῆνας ἐξ ἐγκρίτων σλαυοφώνων διὰ τὴν τοπικὴν ἀμυναν καὶ ἀντίδρασιν δι’ αὐτῶν ἐναντίον τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας.

Διὰ νὰ ἐμψυχῶν καὶ ἐνθαρρύνῃ τοὺς συνεργάτας του καὶ τὸν Ἑλληνοφρονα πληθυσμὸν διέτρεχε προσωπικῶς τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἐδίδασκε τοὺς χωρικοὺς τὴν Ἑλληνικὴν ἰδέαν καὶ παρῶτρυνεν αὐτοὺς νὰ ἀποκρούσιν τὰ δολώματα τῶν Βουλγάρων πρακτόρων.

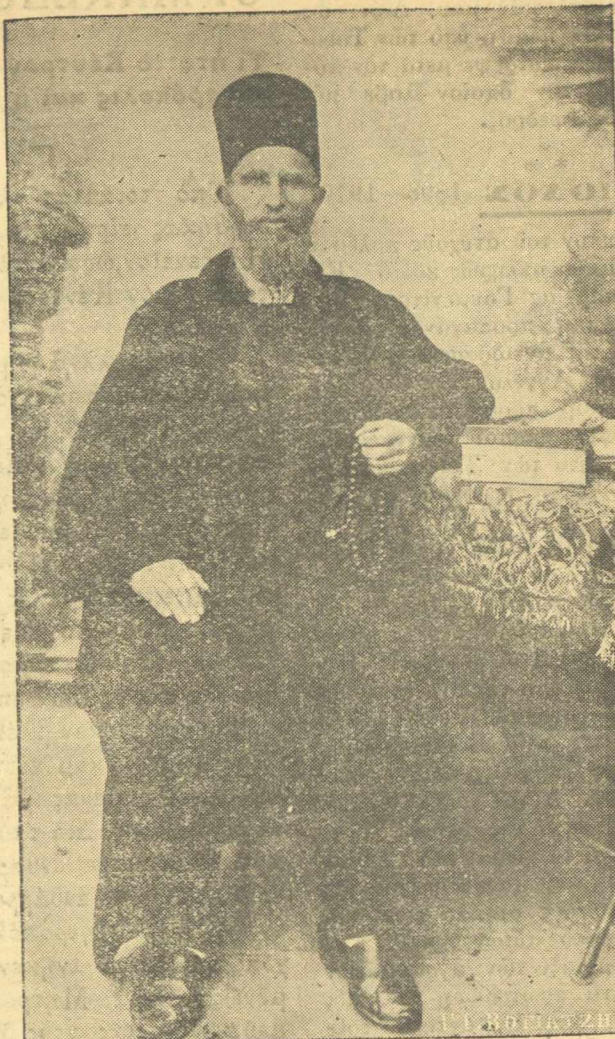
Ἦ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα τῆς ἐπαρχίας Γουμένισσης διαβλέπουσα ὅτι ὁ Ἀγγελος Σακελλαρίου διὰ τῶν ἐνεργειῶν του ἐδυσχέραινε τὸ ἔργον τοῦ ἐκβουλγαρισμοῦ τῶν σλαυοφώνων κατοίκων κατέδρακε τὸν Ἐθνεργάτην ἐκεῖνον εἰς τὰς Τουρκικὰς ἀρχὰς ὡς δῆθεν ὀργανωτὴν ἀνατρεπτικῶν κινήματων στρεφόμενον κατὰ τῆς Τουρκικῆς κυριαρχίας. Κληθεὶς εἰς ἀπολογία ὁ ἀειμνήστος Σακελλαρίου ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν ἀφῆθη ἐλεύθερος μὴ προκυψάσης συγκεκριμένης κατηγορίας κατ’αὐτοῦ.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας πρὸ παντός, διεβίβαζε δι’ ἐκτενῶν ἐκθέσεων εἰς Ἀθήνας μέσον τοῦ Προξενείου Θεσ/νίκης τακτικώτατα ἢ καὶ ἀεὶ εὐθείας δι’ ἐμπιστοῦν προσώπων του.

Πλήρες μυστικὸν ταχυδρομεῖον εἶχεν ὀργανώσει ἐξ ἐμπιστοῦν καὶ ἀφοσιωμένων σλαυοφώνων ὁπαδῶν του διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπεκρινόμην μετὰ τοὺς ἰθύνοντας τὸν ὄλον Ἑθνικὸν ἀγῶνα ἐξ Ἀθηνῶν.

Πρωτεύουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐμπιστοῦν ταχυδρομῶν κατεῖχεν ὁ Πέτρος Παπαγεωργίου ἡλικίας τότε μόλις 18—20 ἐτῶν, τὸν ὁποῖον εἶχεν δῆθεν ὡς βοηθὸν του φαρμακοποιῦ εἰς τὸ φαρμακεῖόν του, ἐνῶ κυρίως ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς ζητήματα κατασκοπείας καὶ ταχυδρομικὰ τοῦ ἀγῶνος.

Εἰς τὰς τοιαύτας ἐνεργείας τοῦ ἀειμνήστου Σακελλαρίου ὀφείλεται ἡ βρα-

‘Ο ἱερεὺς Πετρόβου ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΣ

‘Ο ἱερεὺς Πετρόβου ὁ ἀγρίως δολοφονηθεὶς καὶ κατακρεουργηθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τὴν νύκτα τῆς 12ης Δεκεμβρίου 1904 ὁ ἐπιδείξας ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν εἰς τὸν ἐκβουλγαρισμὸν τοῦ Πετρόβου καὶ τῆς ὅλης περιφέρειας τῶν Κοβαλλίων, ὑπῆρξεν καὶ ἐκ τῶν κυριωτέρων ὀργανωτῶν τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην ἐκτελέσας πολλὰς κινδυνωδειςτάτας ἐντολὰς τοῦ ἑλληνικοῦ προξενείου Θεσ/νίκης τὰς ὁποίας τοῦτο ἀνέθηκεν ἐμπιστευτικῶς ὁ ἀειμνήστος πρόξενος Λάμπρος Κορομηλᾶς.

Ἀντάξιοι υἱοὶ τοῦ πατρὸς τῶν ἀνεδειχθῆσαν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοὺς ὁποίους ἐσπούδασεν εἰς τὸ ἐνταῦθα διδασκαλεῖον

Καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπίσης ἀνεδειχθῆσαν ἀτρόμητοι διὰ τὴν Ἑλληνισμὸν τοῦ τμήματος ἐκείνου ὑπερασπισταὶ ἀποκρούσαντες ὅλα τὰ δελεάσματα τοῦ Βουλγαρικοῦ κομιτάτου καὶ τὰς ἀγρίας σπειλάς αὐτοῦ. Δὲν ἐδίστασαν νὰ διανέμωσι καὶ ὄπλα, τὰ ὁποῖα ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον παρὰ τοῦ προξενείου, εἰς τὰ περὶ ἐκεῖ χωρία καὶ ἠνάγκασαν τοὺς Βουλγάρους νὰ μὴ τολμήσωσι νὰ βλάψωσι τὰ χωρία ἐκεῖνα καὶ οὕτω κατῴρθωσαν νὰ σώσωσι τοὺς Ἕλληνας κατοίκους αὐτῶν.

δεῖα ἐξάπλωσις τοῦ Βουλγαρισμοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Γουμένισσης μέχρι τοῦ 1900. Πιστεύομεν ἡμεῖς ἀκραδάντως ὅτι ὁ Ἐθνομάρτυς Ἀγγελος Σακελλαρίου διὰ τῶν Ἑθνικῶν ἐνεργειῶν του παρὰ τῷ ὄλον σλαυοφώνῳ πληθυσμῷ τῆς ἐπαρχίας μου ἀνεπτέρωνε τὸ ἑλληνικὸν φρόνημα αὐτοῦ καὶ ἀνεξωγόνοι τὴν Ἑλληνικὴν συνείδησιν τῶν κατοίκων διὰ τῶν ἐμπνευσμένων καὶ ἐνθουσιωδῶν πατριωτικῶν ὀμιλιῶν του ἀποτρέπων οὕτω τὴν μόλυσιν τοῦ Βουλγαρισμοῦ.

Αυστυχῶς ὁ ἐπακολούθησας ἀτυχῆς Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος τῷ 1897 διέκοψε τὴν Ἑθνικὴν δρᾶσιν τοῦ Σακελλαρίου εἰς τὴν περιφέρειάν μου. Διότι ὡς Ἑλληνας ὑπῆρξον ἀπηλάθῃ ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ ἐπέστρεψε μετὰ τὸν πόλεμον τοῦτον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβε μέρος ὡς ὑπίατρος ἑσπεδρος.

2α ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1898—1910

Τὸν ἀντίκτυπον τοῦ ἀτυχῆς πολέμου τοῦ 1897 ἐδοκίμασε σκληρῶς καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς ἐπαρχίας Γουμένιτσας.

Ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα ἀπηλλαγμένη πλέον τῆς ἀντιδράσεως τοῦ ἀειμνήστου ἱατροῦ Ἀγγέλου Σακελλαρίου ἀνέπτυξεν ἐντατικὴν προσπάθειαν μεταδόσεως τοῦ Βουλγαρισμοῦ ἐκμεταλλουμένη τὴν ἐχθρότητα τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν κατὰ τῶν Ἑλληνοφρονούντων κατοίκων.

Οἱ σλαυνοπαῖδες τρόφιμοι τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ὄλοεν ἐπολλαπλασιάζοντο, ὁ προσηλυτισμὸς τῶν ἀπλοϊκῶν χωρικῶν διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἤξανε, διότι οἱ γονεῖς καὶ οἱ συγγενεῖς τῶν προσλαμβανόμενων ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας σλαυνοπαίδων ἐγένοντο οἱ διαπρύσιοι κήρυκες τοῦ Βουλγαρισμοῦ, ἔξ εὐγνωμοσύνης βεβαίως, μεταξὺ τῶν συγχωριανῶν των. Αὐτοὶ δὲ οἱ ἐκπαιδευόμενοι νεαροὶ κατὰ τὰς παύσεις διασκορπιζόμενοι ἀνὰ τὰ χωρία των ἐθάμβωνον τὰ μάτια τῶν χωρικῶν μὲ τὰς κομφᾶς ὁμοιομόρφους στολὰς των καὶ ἐθόλωναν τὸ μυαλὸ αὐτῶν προκαλοῦντες τὴν ἀμίλλαν μεταξὺ τῶν ἀγραμμάτων χωρικῶν ποῖος ἂν πρωτοδόσῃ τὸ παιδί του νὰ μορφωθῇ δωρεάν, ἀντὶ νὰ τρέχῃ στοὺς δρόμους βρωμερὸ καὶ ἀνυπόδητο.

Αἱ Τουρκικαὶ ἀρχαὶ μένεα πνέουσιν κατὰ τῶν Ἑλληνοφρονούντων σλαυοφώνων, λόγῳ τοῦ πολέμου ἐκείνου, συνέδραμον σκανδαλωδῶς τὸ ἔργον τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου.

Οἱ ἀτυχεῖς Ἑλληνοφρονούντες σλαυοφῶνοι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατηφείς καὶ πικραμένοι ἐκ τῶν ἀτυχιῶν τοῦ πολέμου τοῦ 1897 ἠνείχοντο μὲ καρτερίαν καὶ ὑπομονὴν τὴν προκλητικότητα καὶ τὰς εἰρωνείας των πρακτόρων τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ τὴν σκληρότητα καὶ περιφρόνησιν τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν.

Ὅπως ἐξελίσσεται ἡ κατάστασις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γουμένιτσας κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἀειμνήστου ἱατροῦ Ἀγγέλου Σακελλαρίου λόγῳ τοῦ πολέμου τοῦ 97, καὶ ἰδοὺ οὗτος κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1898, ὅλως ἀπροσδοκῆτως, ἐμφανίζεται πάλιν ἐν μέσῳ τῶν σλαυοφώνων τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Εἶναι ἀπερίγραπτος ἡ συγκίνησις ἐκκαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως τῶν Ἑλληνοφρονούντων κατοίκων ἐκ τῆς ἀνεπίστατου καὶ ἀπροόπτου ἐκείνης δευτέρας παρουσίας τοῦ Σακελλαρίου ἐν μέσῳ αὐτῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΩΝ ΜΟΥ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ

ΟΙ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1903-1907

Τὶ ἦτο τὸ Κέντρον καὶ πῶς διεξήγετο ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ.—Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις καὶ ἡ συνεργασία αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου

Γ.

Ὑπὸ τοιαύτας λοιπὸν Ἑθνικὰς συνθήκας εἰργάζετο τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον, ὡς καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ἐγκατεστημένον Κέντρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Κομιτάτου.

Ἐκ παραλλήλου μὲ αὐτὸ οἱ διδάσκαλοι, αἱ διδασκάλισαι, οἱ Ἐπιθεωρηταί, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς, ἀείποτε ἐρχόμενοι εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῶν προφορικῶς ἢ καὶ γραπτῶς συνεργάζοντο μὲ ἱερὰν ἀφοσίωσιν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος ὡς ἐκ τῆς ἐμπειστευμένης θέσεως ἦν κατὰ τὸν καιρὸν καὶ τῶν σχέσεων των, ἃς μετὰ τῶν κατοίκων εἶχον ἐρχόμενοι εἰς ἄμεσον μετ' αὐτῶν ἐπαφὴν.

Τούτου ἕνεκεν βλέπομεν διδασκάλους καταδιωκομένους, διδασκάλισσας ἀπειλουμένας καὶ ἱερεῖς ἀνασκολοπιζομένους. Διὰ ταῦτα εἶχον ἀπόλυτον ἀνάγκη ἐνθαρρύνσεως ἐν τῷ ἔργῳ των, ἦν ἐνθάρρουν εὐρισκόν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει τῆς Ἐπαρχίας των, εἰς ἣν ἀνῆκεν ἕκαστος, ἐπομένως ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις ἐχρησίμευεν δι' ἡμᾶς τοὺς διδασκάλους ὡς προμαχῶν τῆς τοιαύτης ἐνθαρρύνσεως καὶ ἐνισχύσεως εἰς τὸ δυσχερὲς καὶ ἐπικίνδυνον ἔργον μας.

Πλὴν τῶν διδασκάλων, διδασκαλισσῶν, ἱερέων καὶ ἀρχιερέων μεγάλως ὑπεσῆθησαν τὸ ἔργον τῆς ἐθνικῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἀναγεννήσεως καὶ οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων.

Οὗτοι κατ' ἀρχὰς ἐκτελοῦντες ἀπλῶς χρέη σχολικῆς ἐπιθεωρήσεως κατανουθεύσεως τῆς μεγίστης ὠφελείας, ἦν προσέφερον εἰς τὸ ἔθνος καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ἐν Μακεδονίᾳ ἐθνικὴν μας θέσιν, κατὰ τὰς εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία αὐτῆς περιοδείας των ἐθεωρήθησαν ὡς ἐθναπόστολοι, ἀποστελλόμενοι ὑπὸ τοῦ Κέντρου καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μακεδονίας μὲ ἐιδικὴν ἀποστολὴν πρὸς ἠθικὴν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος ἐνισχύσιν.

Ὡς τοιοῦτος εὐδοκίμωτατα καὶ πατριωτικώτατα ἐργασθεῖς ἦτο καὶ

ὁ συμπολίτης μας κ. Γεωρ. Χατζηκυριακοῦ, ὁ μέχρι σήμερον μὴ παύων νὰ πρωτοστατῇ εἰς πᾶσαν ἐθνικὴν ἐργασίαν διά τε τοῦ γνωστοῦ γλαφυροῦ καλάμου του καὶ τῶν δημοσίων ἑμιλιῶν του. Ὁ κ. Χατζηκυριακοῦ καθηγητῆς ὦν τότε τοῦ γυμνασίου Θεσσαλονίκης ἀπεστέλλετο τακτικῶς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ προξενείου Θεσσαλονίκης εἰς διαφόρους ἐθνικὰς ἀποστολὰς ἀνὰ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Μακεδονίας ἀναδειχθεὶς εἰς τῶν ἀρίστων μελετητῶν τῆς Μακεδονίας ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ἐθνικῆς τότε ἐν αὐτῇ καταστάσεως. Ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ προξένου ἀειμνήστου Λάμπρου Κορομηλά, τοῦ διορισθέντος τῷ 1903 ὡς γενικοῦ ὀργανωτοῦ τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος ὡς εἰς τῶν πρώτων τριῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Μακεδονίας καὶ ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν. Διέτρεξε ταύτην ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου μέχρι Νευροκόπου καὶ Ἄνω Τζουμαγιάς ἐπισκεπτόμενος καὶ τὰ μικρότερα χωρία κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἐθνικῆς ἰδέας, τὴν πίστιν εἰς τὰ δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν ἐγκαρτέρησιν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Μακεδονίας ἀπὸ Τούρκων καὶ Βουλγάρων ἀγῶνα.

Τούτου ἕνεκεν ὁ ἐνθέρμος οὗτος ἐθνικὸς ἐργάτης λόγῳ τῶν ἀνὰ τὴν ὑπαιθρον ἐπανειλημμένων περιοδειῶν του καὶ τῆς ἐπικινδυνωδестаῆς τότε καταστάσεως αὐτῆς κατέστη ὁ στόχος τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου διὰ τοῦτο καὶ πλειστάκις ἐκινδύνευσε τὸν ἔσχατον κίνδυνον ὡς ἐκ θαύματος σωθεὶς ἐκ τῶν δολοφονικῶν καὶ τῶν ἐξ ἐνέδρας ἐπιθέσεων τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων.

Μὲ τοιοῦτον ἐθνικὸν πρόγραμμα εἰργάζοντο τότε οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐθνικῆς παιδείας. Ἡ εἰς τὰ σχολεῖα ἐργασία εἶχεν ὡς κύριον πρόγραμμα ἐν πρώτοις εἰς τὰ σλαυοφῶνα χωρία τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ μετ' αὐτῆς εἰς δὲ γενικῶς τὰ μέρη εἰς τε

ΔΡΑΣΙΣ

ΤΟΥ ΥΠΟ ΤΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΝ ΜΑΛΛΙΟΝ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἀρχηγὸν Ἑλληνικῶν Σωμάτων κατὰ τὸ ἔτος 1905

νῦν ἀπόστρατον Ἀντιρῆχην Στέφανον Δούκαν

— ΥΠΟ —

ΑΝΤΙΡΧΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΑΚΡΙΒΟΥ

ὕπηρετήσαντος εἰς τὸ Σῶμά του καὶ διατελέσαντος γραμματέως αὐτοῦ

(Ἐκ τῶν ἐπισήμων ἡμερολογίων καὶ τῶν σχετικῶν ἐκθέσεων τοῦ σώματος)

1η Μαΐου 1905

Τὴν 20. 30' ὄραν τῆς ἡμέρας ταύτης εἰσῆλθον εἰς τὸ χωρίον Κουτέτσι, ἔνθα καλέσαντες τοὺς κατοίκους ἐμύησαμεν τούτους εἰς τὸν ἀγῶνα. Τὴν 23ην ὄραν ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τοῦ χωρίου καὶ τὴν 24ην ἀφικόμεθα εἰς τὴν θέσιν Μοναστήρι τῆς περιφέρειας Κοταλτσίου ἔνθα καὶ διενυκτερεύσαμεν.

2-5 Μαΐου 1905

Μετακινούμεθα ἀπὸ θέσεως εἰς θέσιν ἐν τῇ περιοχῇ τῶν χωρίων Κουτέτσι, Ψέλτσον, Βουρβουτσόυ καὶ Ζουπάν, ἀποφεύγοντες τὴν καταδίωξιν τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, ὅστις μετὰ τὴν συμπλοκὴν τῆς 30ης Ἀπριλίου εἶχεν ἐξέλθει πρὸς καταδίωξιν τῶν τε Βουλγάρων καὶ ἡμῶν καὶ ὅστις, ὡς ἐπληροφορήθημεν, συνέλαβεν τέσσαρας ἐνόπλους Βουλγάρους οὓς ἀπέστειλεν εἰς Καστορίαν.

6η Μαΐου 1905

Διημερεύομεν εἰς τὴν θέσιν «Τρυπημένη» τῆς περιφέρειας τοῦ χωρίου Κων-

τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τὴν τόνωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, τὴν ἀναλλοίωτον ἐμμονὴν εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ ἔθνους Ἰδέαν καὶ τὴν πάση θυσίᾳ προπαρασκευὴν εἰς τὴν ἀπελευθερώσιν τῶν υποδοῦλων τοῦ ἔθνους χωρῶν καὶ πρωτίστως τῆς περιμαχητῆτος καὶ ἐξεχούσης Μακεδονίας.

Ἀναμφιβόλως ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ σκοποῦ τούτου τῶν τότε σχολείων μας καὶ ἡμῶν τῶν διδασκάλων εἶχε ν' ἀντιπαλαίωσιν πρὸς πλείστας δυσχερείας καὶ φοβεροὺς ἐν ταῦτῳ κινδύνους. Εἶμεθα ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν καὶ πολυωνύμων καὶ θανασίμων ἐχθρῶν τοῦ ἔθνους, συστηματικῆς κατασκοπείας καὶ ἐπιβουλῆς κατὰ τῆς ἐθνικῆς μας ὑπάρξεως. Εἰς ἐνισχύσιν ἡμῶν εἶχομεν ἐν πρώτοις τοὺς πλήρεις θάρρους καὶ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀρχιερεῖς, οἱ ὅποιοι κρύπτοντες ὑπὸ τὸ ἀρχιερατικὸν των σχῆματὰ ὄπλατῶν

θηρησκευτικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν προνομίων, τὰ ὅποια ἐχορήγησαν οἱ Σουλτάνοι εἰς τὸ Γένος ἐπροστάτευσον καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐργάτας τῶν σχολείων ἀπὸ τῶν διωγμῶν τῶν Τούρκων καὶ συγχρόνως ἠδύνατο νὰ μάχωνται κατὰ τῶν προπαγανδιστικῶν ἐνεργειῶν τῶν Βουλγάρων σχισματικῶν ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι ὑπεκίνουν καὶ τὸ βουλγαρικὸν κομιτάτον εἰς τὴν καθ' ἡμῶν κακουργηματικὴν των ἐπίθεσιν.

Εἶτε εἶχαμεν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ προξενεῖα, τὰ ὅποια ἐνισχύον ἡμᾶς καὶ τὰ σχολεῖα ὕλικῶς καὶ ἠθικῶς καὶ δὴ εἰς τὴν ἐθνικὴν μας προσπάθειαν.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΕΤΑΛΛΙΝΟΥ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ: Ἡ Ἑδεσσα καὶ τὰ περίχωρά της, Μεσημέρι, Βλάδοβὸν ἠρωϊκὰ προύργια τοῦ Ἑλληνισμοῦ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

δρακόντια μέτρα πρὸς ἐξόντωσιν αὐτῶν.

Ἡ ἐνέργεια αὐτῆ τοῦ ἀρχηγοῦ εἶχαν τὸ εὐχάριστον ἀποτέλεσμα νὰ ἐγκαταλείψωσι οὗτοι τὸν ληστρικὸν βίον, πλὴν τοῦ Λουκά, δηλώσαντος ὅτι θὰ προσέλθῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀκτώβριον καὶ ὑποσχεθέντος ὅτι οὐδένα Ἑλληνα θὰ ἠνόχλει τοῦ λοιποῦ. Κατόπιν προηγουμένης συνεννοήσεως ἀφίκοντο οὗτοι καὶ κατετάγησαν οἱς τὸ Σῶμα τὴν νύκτα τῆς 6ης-7ης Μαΐου.

7-30 Μαΐου 1905

Ἐφυσυχάζομεν μετακινούμενοι ἀπὸ θέσεως εἰς θέσιν ἐντὸς τῆς περιφέρειας μας ἀσχολούμενοι εἰς τὴν τόνωσιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν κατοίκων καὶ τὴν προπαγάνδαν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ διεξαγομένου ἀγῶνος.

Ἀπεσταλμένοι τοῦ ἀρχηγοῦ συνηγήθησαν ἐν Χρουπίστῃ μετ' ἀντιπροσώπων τῶν σχισματικῶν χωρίων Ὀνίτσανη, Σταρίτσανη κ.λ.π. ἀλλὰ συνεννόησις δὲν ἐπῆλθε καθ' ὅσον οἱ σχισματικοὶ ἐδίσταζον νὰ ἐπανέλθουν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν φοβούμενοι ἀντίποινα ἐκ μέρους τῶν Βουλγαρικῶν συμμοριῶν, ὡς ἔλεγον.

Τὰ Τουρκικὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα μετὰ τὰ γεγονότα τῆς 30ης Ἀπριλίου ἐνέτεινον καὶ πάλιν τὰς προσπάθειάς των πρὸς καταδίωξιν ἡμῶν ἀλλὰ καὶ πάλιν αἱ προσπάθειαι των ἀπέβησαν εἰς μάτην.

1-13 Ἰουνίου 1905

Ἀποσυρθέντων τῶν Τουρκικῶν στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων τὸ Σῶμα ἐπαναλαμβάνει τὰς προσπάθειάς του, ὅπως ἐπιτύχῃ συνάντησιν μετὰ τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο καθ' ὅσον, ὡς γνωστὸν, οὗτοι δὲν ἐξήλθον ἀπὸ τὰς κρύπτας των. Ἐνεκα τούτου ἀπεφασίσθη νὰ πλησιάζωμεν εἰς τὰ σχισματικὰ χωρία καὶ νὰ προκαλέσωμεν ἐν ἀνάγκη τὴν ἐξοδὸν τῶν Βουλγάρων ἐκ τῶν κρυπτῶν των.

Κατόπιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης μετακινούμενοι ἀπὸ θέσεως εἰς θέσιν ἐφθάσαμεν τὴν νύκτα τῆς 12-13 Ἰουνίου 1905 πλησίον τοῦ χωρίου Ὀνίτσανη καὶ κατελάβομεν τὰς Ν. Δ καὶ Ν. Α ἐξόδους αὐτοῦ συλλαβόντες δὲ χωρικὸν τινα σχισματικὸν εἰδοποιήσαμεν δι' αὐτοῦ τοὺς προκρίτους ὅτι ἐν ἡ περιπτώσει δὲν ἐπανήρχοντο εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὀρθοδοξίας ἠθέλομεν παραδώσει τὸ χωρίον εἰς τὸ πῦρ αὐτοῦ δὲ ἠθέλομεν φονεῦσαι, ἐλπίζοντες ὅτι διὰ τῆς ἀπειλῆς ταύτης θὰ ἐξηναγάζομεν τοὺς Βουλγάρους κομιτατζήδων νὰ ἐξέλθωσι ἐκ τῶν κρυπτῶν των πρὸς προστασίαν τῶν ὁμοειδῶν των, ὁπότε θὰ μᾶς ἐδίδοτο ἡ εὐκαιρία νὰ ἐξοντώσωμεν αὐτούς.

Αἱ τελευταῖαι πληροφορίες ἡμῶν ἦσαν ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐκ 15 περίπου ἀνδρῶν Βουλγαρικῆς συμμορίας τῆς κρυπτομένης ἐν τοῖς σχισματικῶν χωρίοις ἦτο Κυριάκος τις πρόην Ἑλληνοδιδάσκαλος.

‘Ο αρχηγός εκέφη ότι πρό πάσης ενεργείας κατά των σχισματικών χωρίων σκόπιμον ήτο να έλθη εις μίαν προσωπικήν συνέντευξιν μετά τούτου, δν να προσπαθήση να επαναφέρει εις την εκκλησίαν μας υποσχόμενος αυτώ υλικά και ήθικά αντίκλάματα, όποτε το ζήτημα της επανόδου εις την εκκλησίαν και άπάντων των σχισματικών χωρίων των Κατσανοχωρίων έθεωρείτο λελυμένον. Δι’ ό δι’ έτέρου χωρικού έπεμψεν εις τους κατοίκους του χωρίου ‘Οσνίτσανη, έπιστολήν, άπευθυνομένην προς τον Βοεβόδαν Κυριάζον, δι’ ης προσεκάλει τούτον να σπεύση προς συνάντησιν του άρχηγού ίνα προσωπικώς συνεννοηθώσι, ύπέσχετο δε επί τώ λόγω της τιμής του ότι δέν ένεφορείτο υπό κακών προθέσεων. ‘Ο Βοεβόδας Κυριάζος άπήντησεν άμέσως ότι ευχαρίστως θα ήρχετο εις συνάντησιν του άρχηγού, εάν άπεσύροντο εκ των θέσεών των οι άνδρες του Σώματός μας, ώρισε δε θέσιν τινά του χωρίου ‘Οσνίτσανη εις τους βορείους πρόποδας των ‘Οντριών, ένθα θα άνέμενεν μετά δέκα 10 όπαδών του, έθεσε δε επί πλέον ως όρον να μη συνοδεύται και ό άρχηγός ήμών υπό περισσοτέρων των 10 όπαδών του. ‘Ο Μάλλιος έδέχθη τους όρους τούτους και μετ’ όλίγον ή συνάντησις αυτού του άρχηγού Μάλλιου συνευνομένου υπό του όπλαρχηγού Σ. Κοπάλη μετά 10 άνδρών μετά του Βοεβόδα έπραγματοποιήθη. Κατά την ιδιαιτέραν των δύο άρχηγών συνεννόησιν ό άρχηγός Μάλλιος έπρότεινεν εις τον Βοεβόδαν Κυριάζον να προσχωρήση και να εργασθή ύπερ του έλληνικού άγώνος ύποσχόμενος αυτώ τιμάς και αξιώματα και υλικάς άπολαύς ίκανοποιητικάς. Ούτος έφάνη έπιφυλακτικός εις τας άπαντήσεις του και προέτεινε να παύσουν άμφότεροι τας έχθροπραξίας προσωρινώς μέχρι όριστικής άποφάσεώς του.

‘Ο άρχηγός Μάλλιος έδέχθη τας προτάσεις ταυτας του Κυριάζου έλπίζων ότι έν τώ μεταξύ ήθελε πείσει τούτον να προσχωρήση εις ήμάς. Κατόπιν τούτου οι δύο άρχηγοί άπεχωρίσθησαν.

‘Η παρουσία μας πρό της ‘Οσνιτσανης ήτο έπόμενονον να γνωσθί εις τας Τουρκικάς Στρατ. αρχάς και ένεκα τούτου εκρίθη σκόπιμον άδημερόν ν’ άπομακρυνθώμεν εκείθεν.

Την νύκτα της 13—14 διενυκτερεύσαμεν εις την θέσιν Σπηλιές των ‘Οντριών.

14—15 Ιουνίου 1905
ΣΥΜΠΛΟΚΗ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Μετακινούμεθα από θέσεως εις θέσιν προσπαθόντες ν’ άποφύγωμεν την συνάντησιν μετά του Τουρκικού Στρατού, όστις μετά την εμφάνισίν μας εις ‘Οσνίτσανην ήλθεν εξέλθει εις καταδίωξιν ήμών. Την 6ην ώραν της 15ης Ιουνίου άφικόμεθα εις θέσιν Λειβάδια του Παλαιοκρημενίου ένθα διημερεύσαμεν.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΣΟΥΓΑΣ

‘Εκ Χρονίσεως της Καστορίας διμοιρίτης το υπό τον όπλαρχηγόν Δάζαρον Αποστολίδην εκ Ζουπανίσεως της Καστορίας άνταρτικόν σώμα. Μετέχε του άγώνος τώ 1905. Τόν διέκρινε ακράτητος πόθος προς τιμωρίαν των έχθρών της. ‘Ελλάδος. Διά τούτο έφόνευσε πολλούς καταδίτας του άγώνος Τούρκους και Βουλγάρους. Έλαβε μέρος μετά του όπλαρχηγού του εις την πυρπόλησιν φανατικού βουλγαρικού χωρίου. Μετέσχεν εις πολλές κατά των Βουλγάρων μάχας εις τὰ Καστανοχώρια της Καστορίας και άνεδείχθη ένείμως γενναίος και τολμηρός.

Το χωρίον Πλιάσια της περιφερείας Κορυτσάς κατοικείται υπό βλαχοφώνων ‘Ελλήνων, τινές των όποίων άπαρηγόνητες τὰ πάτρια είχαν προσχωρήσει εις την Ρουμανικήν εκκλησίαν προσλαβόντες και Ρουμάνον Ιερέα, εκτός τούτου και οι ‘Αλβανίζοντες της περιφερείας εκείνης παρείχον πράγματα εις τους ‘Ελληνας.

‘Ενεκα τούτου διατάχθη υπό σώμα να βαδίση προς την περιφερείαν Κορυτσά: προς άντιπερισπασμόν εις τας ενεργείας των ‘Αλβανών και των Ρουμανίζόντων με την έντολήν ν’ επαναφέρη τους τελευταίους εις τους κόλπους της εκκλησίας

μεταχειριζόμενον πών μέσον εκτός σφαιρών. ‘Απεράσιεν όθεν ό άρχηγός ν’ άφήση εις την περιφερείαν Καστανοχωρίων τμήμα εκ 15 άνδρών, υπό τον όμαδάρχην ‘Ιωάν. Μικρήν, και μετά της ύπολοίπου δυνάμεως να πορευθί προς Κορυτσάν.

‘Αφού έδόθησαν αι προσήκουσαι οδηγίαι προς τον έν λόγω όμαδάρχην περί της δράσεώς του κατά την άπουσίαν του άρχηγού, το Σώμα ξεκίνησεν εκ της άνωτέρω θέσεως την 19ην ώραν διευθυνόμενον προς Βυρβοτσάκον του τμήματος Μακρήν παρ μέιναντος εκεί ίνα κινήθι κατά την νύκτα.

(‘Ακολουθεί)

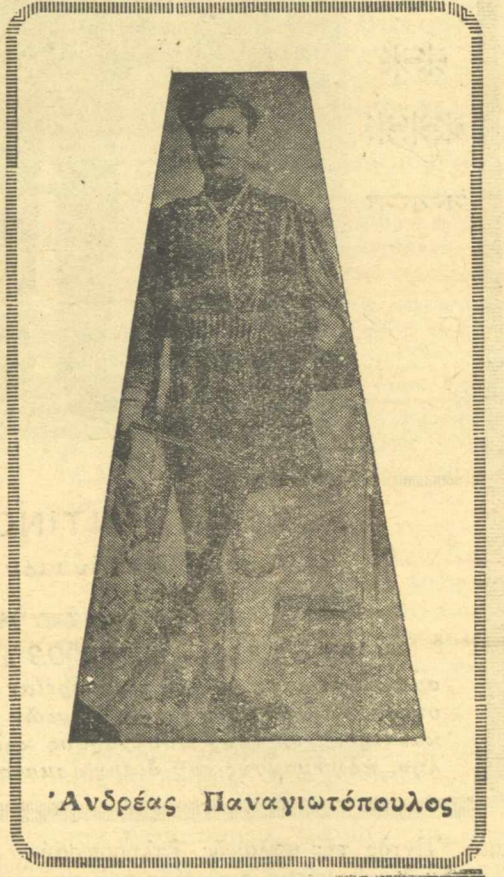
ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

‘Η ή βιογραφία και δράσις του όπλαρχηγού ‘Ανδρέα Παναγιωτοπούλου κατά τον Μακεδονικόν ‘Αγώνα.

‘Ο όπλαρχηγός ‘Ανδρέας Παναγιωτόπουλος έγεννήθη έν Κλεισούρα της Δυτικής Μακεδονίας κατά το έτος 1882 εκ γονέων άφοσιωμένων εις την ‘Ελληνικήν ιδέαν.

Τα πρώτα γράμματα έδιδάχθη εις το σχολείον της ιδιαιτέρας του πατρίδος. ‘Ο πατήρ του σανδαλοποιός το επάγγελμα, επειδή είχε και άγροτικήν περιουσίαν ήναγκάσθη να τον άποσύρη μικρόν εκ του σχολείου και τον προώρισε γεωργόν. Ούτω έπεδόθη εις το γεωργικόν επάγγελμα μετά ζήλου άφοσιωθείς εξ ολοκλήρου εις αυτό μέχρι του έτους 1904, όποτε κατά Μάρτιον μήνα του έτους τούτου τυχαίως τον συνήτησαν εις τινα των έν τη θέσει «Μουρίκι» Κλεισούρας άγρών του οι πρώτοι όργανωται του Μακεδονικού άγώνος κ. κ. ‘Α θ α ν ά σ ι ο ς Π α π ο ύ λ α ς Λ ο γ α γ ό ς, Π α υ λ ο ς Μ ε λ α ς άνθ]γός, Κ ο ν τ ο ύ λ η ς και Π α υ λ ο ς Κ υ ρ ο ς περιοδεύοντες την Δυτ. Μακεδονίαν ως ζωέμποροι προερχόμενοι εκ Βλάτσης. Τη παρακλήσει των τους ώδήγησεν εις την κάτωθι της Κλεισούρας ‘Ιεράν Μονήν Παναγίας, ένθα και διενυκτέρευσαν. ‘Ο νεαρός ‘Ανδρέας επί τοσοούτον ένεθουσιάσθη από τους πατριωτικούς και έμπνευσμένους λόγους των πρώτων αυτών έθνικών μυστών και όργανωτών του άγώνος, ώστε έδύλωσεν ότι τίθεται μετ’ άταραχήσεως εις την ύπηρεσίαν της πατρίδος. Μεθ’ ό, λαβών αρκετάς οδηγίας περί του τρόπου της δράσεώς του έν τώ

ρόν θέσιν Λειβάδια Μομπίστης [Βέργας] επί της όποιας θα διήρχετο ή ειρημένη συμμορία. Μόλις δε έπλησίασαν εις άπόστασιν βολής εξήλθεν ούτος της κρύπτης του και τους έβροντοφώνησεν “‘Αλτ! μη κινήθιτε, είμεθα ‘Ελληνες άντάρται. Ταυτοχρόνως διατάσσει τους ύπ’ αυτόν άνδρας να βάλλωσι πυρά όμαδόν κατ’ αυτών, φονευθέντων άπάντων εκτός του Ιερέως Παπαθανασίου διαφυγόντος, άπαλλάξας ούτω την περιφερείαν από ένα των αίμοβορωτέρων άρχικομητατζήδων. ‘Εκείθεν έσπευσεν εις συνάντησιν και πάλιν του άρχηγού. Κατά Νοέμβριον του ίδίου έτους πληροφορηθείς ό

‘Ανδρέας Παναγιωτόπουλος

άρχηγός ότι εις τινα γάμον του σχισματικού χωρίου Ζέλενιτς [Σκλήθρον] είχαν συγκεντρωθί άρκετοι κομιτατζήδες μετά του Βοεβόδα Λάζου Μπιτσάνη έσπευσε μετά του σώματος εκεί όπου συγκεντρώθησαν και οι άρχηγοί Καούδης, Πούλακας και άλλοι και από κοινού κυκλώσαντες την οικίαν έντός της όποιως έγινετο γάμος εισήλθον έντός αυτής και έφόνευσαν 18 κομιτατζήδες. ‘Εκ των πρώτων εισχωρησάντων έντός της οικίας ήτο και ό ‘Ανδρέας Παναγιωτόπουλος [ένν Βαρικού] κατευθύνητο εις Ζαγοριτάνην [Βασιλειάδα] δια της κάτωθι της Κλεισούρας όδου, κατάλαβε την έπίκαι-

‘Η ενεργεία αυτή των ‘Ελληνικών σωμάτων εις αυτήν ταύτην την φωλεάν των κομιτατζήδων ένέσπειρε τον τρόπον και τον πανικόν εις πάντα τὰ σχισματικά χωρία της περιφερείας άναπερώσασα εξ άλλου μεγάλως το φρόνημα των ήμετέρων. Το έπόμενονον έτος 1905 κατά Νοέμβριον μήνα (αρχάς αυτού) έλαβε διαταγήν να φονεύση τον Διευθυντή των έν Κλεισούρα Ρουμανικών σχολείων Κων]νον Πάπαν επιστρέψαντα εκ Μοναστηρίου. Την 5ην δε Νοέμβριου, μόνος του, άφού προηγουμένως άπέστειλε τους δύο συνοδούς του εις Λεχόβον, άσθενήσοντας λόγω του φοβερού κατ’ αυτών, φονευθέντων άπάντων εκτός του Ιερέως Παπαθανασίου διαφυγόντος, άπαλλάξας ούτω την περιφερείαν από ένα των αίμοβορωτέρων άρχικομητατζήδων. ‘Εκείθεν έσπευσεν εις συνάντησιν και πάλιν του άρχηγού. Κατά Νοέμβριον του ίδίου έτους πληροφορηθείς ό

‘Ανδρέας Παναγιωτόπουλος θεραπείει άποτελεσματικώς και ριζικώς. Φόβος και τρόμος καταλαμβάνει άπαξάπαντας τους Ρουμανίζοντας, όστινες διαρρέουν και επανέρχονται εις τὰ πάτρια, ένω τὰ σχολεία των μόλις άριθμοούν περί τους 20 μαθητάς και μαθητριάς. Με την πατριωτικήν ταύτην και γενναίαν πράξιν ό άρχηγός ό μόνον τώ εξέφρασε την ευαρέσκειάν του αλλά και τον ώνόμασε όπλαρχηγόν. Καταρτίσας δε ιδίαν συμμορίαν εξ επιλέκτων άνδρών του άρχηγού κ. Κατεχάκη άνέλαβεν άκολουθώς ενεργόν δράσιν καθ’ όλην την περιφερείαν Καστορίας, τόσον μονομερώς, όσον και από κοινού μετ’ άλλων όπλαρχηγών. Μεθ’ ό λόγω του χειμώνος κατήλθεν εις ‘Αθήνας όπόθεν επέστρεψεν περί τὰ τέλη Μαρτίου 1905 οδηγών το κύριον σώμα εξ 150 άνδρών. ‘Εφθασε δε περί τας αρχάς ‘Απριλίου ίδίου έτους εις την όχυράν και βραχώδη θέσιν Μ ο υ ρ ί κ ι, δεσπόζουσαν των περιφερείων Καστορίας και Καϊλαριών, ένθα και έλημέριασαν προς κατοπτεισιν των κινήσεων πρό πάντος των κομιτατζήδων, όποτε δύναμις τουρκικού στρατού (ένός λόχου) διοικουμένη υπό δύο ‘Αλβανών αξιωματικών έθεάθη προχωρούσα κατά διμοιρίας προς το Μουρίκι και συγκεκριμένως προς τὰ λημέρια του σώματος. ‘Η εποχή ήτο κρισιμοωτάτη και περιπετειώδης δια τὰ ‘Ελληνικά σώματα δεδομένου ότι είχαν ληφθί έκτακτα και σύντομα μέτρα δια την καταδίωξιν των άναρτικών σωμάτων μόλις δε είχε σχημαλωτισθί ό άρχηγός Καλομενόπουλος λο-

χαγός του πεζικού μετά 50 ανδρών εις Βελκαμένην, αι δε στρατιωτικαί Τουρκικαί αρχαί είχαν εντόνους διαταγὰς πάση θυσίᾳ νὰ ἐξοντώσουν ἢ νὰ αἰχμαλωτίσουν τὸ σῶμα τοῦ ἀρχηγοῦ Κατεχάκη. Ἡ εἶδησις τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ σώματος Καλομενοπούλου ὡς κεραυνὸς ἐνέσκυψεν, ὁ δὲ ἀρχηγὸς λυσσῶν ἐκδίκησιν μόλις ἀντελήφθη τὴν προέλασιν τῶν Τούρκων, βροντοφωνήσας «μήπως ἐρχονται τὰ παληόσκηλα νὰ συλλάβουν καὶ ἐμὲ σὰν τὸν Καλομενόπουλον» διέταξε τοὺς ἀνδρας νὰ καταλάβωσιν ἐπίκαιρα σημεῖα καὶ νὰ βάλωσι κατ'αὐτῶν. Κατόπιν πολυῶρου καὶ φονικωτάτης συμπλοκῆς διὰ θαυμασίας κυκλωτικῆς κινήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου χάρις εἰς εὐνοϊκὴν τροπὴν τῆς καταστάσεως τοῦ καιροῦ διὰ τῆς διαλύσεως τῆς πυκνῆς δμίχλης ὁ ἐχθρὸς ὑπέστη τελείαν πανωλεθρίαν τῶν ἐλαχίστων, διασωθέντων 5 μόνον στρατιωτῶν τοῦ λόχου τραπέντων εἰς ἄτακτον φυγὴν μεθ' ἑνὸς λοχίου. Τὸ ἐπόμενον ἔτος 1906 ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ Φούφα μετέβησαν καὶ ἐπυρπόλησαν τὸ σχισματικὸν χωρίον Ἀνω Κομανίτσοβον [Λιθιά] Καστορίας. Εἶτα ἀποχωρισθεὶς τοῦ Φούφα μετέβη εἰς Μόκραϊναν [Βαρικόν] ἰδιαίτερον πατρίδα τοῦ Ἀρχικομιτατζή Νικολάου Ἀνδρέεφ καὶ συνέλαβε τοὺς Φώτην Σαμαρά, Μπίτσαν καὶ Π. Στέργιον τοὺς ὁποίους καὶ κατέσφαξεν τοῦ ἀρχικομιτατζή μὴ τολμήσαντος ν' ἀντεπεξέλθῃ, ἂν καὶ εὐρίσκετο ἐντὸς τοῦ χωρίου μετὰ τῆς συμμορίας του. Τὸ ἐπόμενον ἔτος 1907 ἐλημέριασε εἰς τὰ δασώδη ὑψώματα τοῦ Στρεμπένου μετὰ 5 ὀπλίτας τὸν Θ. Καφέ, Στέφ. Στέφου καὶ ἄλλους τρεῖς ἐνθα συνέλαβε τὸν σχισματικὸν προδότην Χρῆστὸν Ματζούφαν παρακολουθῶντα καὶ καταδίδοντα εἰς τὰς Τουρκικὰς Ἀρχὰς τὰ ἀνταρτικὰ σώματα, τὸν ὁποῖον καὶ κατέσφαξε. Θέλων δὲ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ προύχοντος Νεβέσκη Τ. Γκόλνα, περὶ τοῦ ὁποῖου εἶχε πληροφορίας ὅτι ἐνεφορεῖτο ἀπὸ αἰσθημάτων πατριωτισμοῦ ἐκάλεσε τοῦτον δια νὰ τὸν καταποσίῃ τὸσον ἐπὶ τῶν κινήσεων τοῦ ἐκεῖ Τουρκικοῦ Στρατοῦ ὅσον καὶ διὰ τὴν εἰσβολὴν του ἐκτὸς τῆς κομοπόλεως Νεβέσκη καὶ τὴν ἐκκαθάρσιν αὐτῆς ἐκ τῶν Ρουμανιζόντων στοιχείων. Οὗτος ὅμως, ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως, κατέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ Στρατοῦ Ἀλβανὸν Ἀξιωματικὸν, ὅστις τὸν περιεκύκλωσεν μετὰ τῶν ὀπλιτῶν του πανταχόθεν. Ἐπειδὴ, πᾶσα ἀντίστασις ἀφ' ἑνὸς ἦτο ματαία, διότι μετὰ ὀλιγαριθμῶν ἀνδρας, 5 μόνον, ἀγτιμετώπιζε πολυάριθμον τουρκικὸν στρατὸν καὶ ἀφ' ἑτέρου, διότι ὑπῆρχεν ἄμεσος κίνδυνος νὰ πυρποληθῇ καὶ νὰ λεηλατηθῇ τὸ χωρίον, πράγμα τὸ ὁποῖον ὄφειλε νὰ ἀποφύγῃ συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ Κέντρον, ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ μετὰ τῶν ὀπλιτῶν του, ὀδηγηθεὶς εἰς τὰς φυλακὰς Μοναστηρίου καὶ καταδικασθεὶς εἰς ἰσόβια δε-

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΛΙΤΣΑΣ

ὑπὸ τὸ ψευδῶνυμον ΔΗΜ. ΡΙΓΑΝΗΣ

Ὅπλαρχηγὸς ἐκ Λαμίας

Ἠγωνίσθη ἀπὸ τοῦ 1903 μέχρι τοῦ 1912 εἰς τὸ διαμερίσμα Καστορίας ἐπιδείξας ἀνδρείαν καὶ τόλμην καὶ κατορθώσας καὶ οὗτος μετὰ τῶν ἄλλων ἀγωνιστῶν τοῦ διαμερισματος ἐκείνου νὰ κατατροπώσῃ τοὺς Βουλγάρους καὶ ἐμπνεύσας θάρρος εἰς τοὺς ἑλλην. πληθυσμοὺς τοῦ διαμερισματος ἐκείνου.

σμα. Ἐντὸς τῆς φυλακῆς ἐπληροφορήθη τὴν διὰ θανάτου τιμωρίαν τοῦ προδότη Τάκη Γκόλνα περὶ τοῦ ὁποῖου ἐπληροφόρησε σχετικῶς τὸ Προξενεῖον. Κατὰ τὸ ἔτος 1908, ἀνακρυχθέντος τοῦ Τουρκικοῦ Συν]τος, ἀπεφυλακίσθη καὶ καὶ κατόπι προσκλήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου παρουσιάσθη εἰς τὸν Πρόξενον κ. Δημαρᾶν καὶ δύο ἀξιωματικούς, τὸν κ. Μαγουῶσον Συν]αρχὴν τοῦ Πεζικοῦ καὶ Σάζρον ἀξιωματικὸν τοῦ Μηχανικοῦ, οἵτινες ἀφοῦ τὸν συνεχῶσαν διὰ τὴν ἀποφυγῆσιν του τῷ συνέστησαν νὰ ἐπιδείξῃ καὶ ἐφεξῆς τὴν ἰδίαν αὐταπάρνησιν καὶ γενναιότητα, διότι ὁ ἀγὼν δὲν ἔληξεν, ἀλλὰ τούναντιον εἰς τὸ ἐξῆς καθίσταται ἱερώτε-

ρος καὶ κρισιμώτερος τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον θέλει διεξαχθῇ εἰς τὸ μέλλον ἀποκλειστικῶς παρὰ Μακεδόνων. Συμφάνως λοιπὸν μετὰ τὰς, ὀδηγίας αὐτὰς ἐπέστρεψε εἰς Κλεισοῦραν καὶ ἀμέσως ἐτέθη ἐπὶ τὴν διοργάνωσιν τοῦ ἀγῶνος παρακολουθῶν τὸσον τοὺς Νεοτούρκους καὶ τοὺς ὀλίγους Ρουμανιζόντας, ὅσον καὶ τὰς κινήσεις τοῦ Βοεβόδα Νικολάου Ἀνδρέεφ καὶ λοιπῶν κομιτατζήδων. Εἰς τὴν ἐκ νέου ὀργάνωσιν τοῦ ἀγῶνος εὗρεν πολυτίμους συνεργάτας τὸν κ. Γεωργιον Κιάντον Διευθυντὴν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων Κλεισοῦρας ἐκτελεστικὰ δὲ ὄργανα τοὺς Δημητρίου Μίζαν πράκτορα καὶ ὀδηγὸν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπέροχον δὲ πατριώτην,

εἰς ὃν ἀνέθηκε τὴν μεταφορὰν ὀπλων καὶ πυρομαχικῶν καὶ τοὺς Γεωργιον Σιάββαν, Γεωργιον Σαμαρᾶν ἢ Ντούλαν καὶ Πέτρον Φανοπούλον, οὓς προὐρίσεν ὡς ὀπλίτας καὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέθηκε τὰς θανατικὰς ἐκτελέσεις. Ἄλλ' εἰς τὴν ἐντατικὴν ἀκμὴν τῆς διοργανώσεως τοῦ ἀγῶνος καταδίδεται εἰς τὴν Τουρκικὴν Ἀρχὴν Κλεισοῦρας [Μουδρίνην] ὡς ἐργαζόμενος κατὰ τοῦ Νεοτουρκικοῦ καθεστώτος παρὰ τοῦ Ρουμανιζόντος Γεωργίου Γερονίου ἢ Γκαμπατζιάρη. Πληροφορηθεὶς ὅμως τὰ τῆς προδοσίας παρὰ τῶν ἀνωτέρω ἐμπιστων συλλαμβάνει αὐτὸν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἐντὸς τῆς ἀγορᾶς καὶ τὸν σφάζει. Μεθ' ὃ ἀτάραχος μετέβη εἰς τὸ Καφενεῖον τοῦ Δημητρίου Ζάκα διὰ νὰ μὴ δώσῃ ὑπονοίας τῆς πράξεώς του εἰς τὰς Τουρκικὰς Ἀρχὰς. Ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν 10 λεπτῶν ἰσχυρὰ περίπολος ἐξ 20 στρατιωτῶν τὸν συλλαμβάνει καὶ τὸν ὀδηγεῖ ἄλυσσόμετον εἰς τὰς φυλακὰς Καστορίας ἐνθα μετὰ πρόχειρον ἀνάκρισιν καὶ διαδικασίαν ἀπεφασίσθη ὁ ἀπαγχονισμὸς του διὰ τὴν ὅτι Ν]βρίου παρ' ἀξιωματικῶν τοῦ Νεοτουρκικοῦ κομιτάτου. Τὴν ἐσπέραν ὅμως τῆς προηγουμένης τῆς θανατικῆς του ἐκτελέσεως εἰδοποιεῖται παρὰ τοῦ τότε Μητροπολίτου Ἰωακείμ ὅτι πάση θυσίᾳ πρέπει νὰ δραπετεύσῃ καὶ νὰ διαφύγῃ ἔστω καὶ νεκρὸς, διότι τὴν ἐπομένην θὰ ἀπηγγονίζετο εἰς τὴν ἀγορὰν Καστορίας. Κατόπιν τῆς πληροφορίας ταύτης διατελῶν ἐν ὑπερτάτη ἀπελπισίᾳ ἀνοίγει τὴν στέγην τῆς φυλακῆς καὶ διὰ μικρᾶς ὀπῆς μόλις χωροῦσης τὸ σῶμά του ἐξέρχεται καὶ εὐρίσκειται ἐπὶ τῆς στέγης, ὀπόθεν πηδᾷ ἐξ ὕψους 8 μέτρων εἰς τὴν ὄπισθεν τῶν φυλακῶν εὐρισκομένην στενωπὸν τελείως σκοτεινὴν καὶ ἀφρούρητον. Μόλις δὲ συνῆλθεν ἐκ μιᾶς μικρᾶς ζάλης ἄτρομος προχωρεῖ πρὸς τὴν πόλιν καὶ συγκεκοιμένως πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν συνοικίαν Καστορίας γυμνὸς καὶ ἀνυπόδητος καὶ κατορθῶναι νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν οἰκίαν Ρουσοῦλη Θεομοῦ πατριῶτου ὀπόθεν ὀδηγήθη εἰς κατάλληλον κρύπτην καθ' ὅτι κατεζητεῖτο καὶ κατεδιώκετο ἀπεινῶς παρ' ὧν στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων. Ἐντὸς τῆς εἰρημένης κρύπτης παρέμεινε κεκρυμμένος ἐπὶ 13 ἡμέρας διότι ἡ ἀπόδρασίς του ἦτο δυσκολωτάτη, δεδομένου ὅτι ἡ Καστορία περιβάλλεται ὑπὸ λίμνης τὸ δὲ πρὸς τοὺς Δουπιάνους μέρους ἐφρουρεῖτο ἀγρόπλωος ὑπὸ ἰσχυρᾶς στρατιωτικῆς δυνάμεως. Μόλις δὲ ἐξαλαρώθησαν ὀψωδήποτε τὰ καταδιωκτικὰ ἐναντίον του μέτρα κατορθῶναι νὰ ἐξέλθῃ τῆς πόλεως καὶ νὰ τραπῇ εἰς τὰ ὄρη. Προτιμᾷ καὶ πάλιν τὰ προσφιλεῖ του λημέρια τῆς ἰδιαίτερας τῶν πατρίδος Κλεισοῦρας καὶ κατὰ τὸ θέρος τοῦ ἔτους 1909 καταρτίζει τὸ σῶμά του ἐκ τῶν ὀπλιτῶν Γεωργίου Σιάββα, Γεωργίου Σαμαρᾶ καὶ Πέτρον Φανοπούλου ἐνῶ εἰς τὸν Δημητρίου Μίζαν ἀναθέτει τὴν μεταφορὰν καὶ πάλιν ὀπλων ἐκ Λοσνίτσας εἰς

Λέχοβον πρὸς διανομὴν αὐτῶν εἰς τοὺς ὀπλίτας. Ἐνῶ δὲ τοὺς ὀπλίτας του ἀπέστειλεν εἰς τὴν περίρῃ σχισματικῶν χωρίων πρὸς ἐκτέλεσιν θανατικῶν ἐκτελέσεων ὀρισμένων Βουλγάρων κομιτατζήδων καὶ ὁ ἴδιος εὐρίσκετο εἰς τὸ λημέρι τοῦ Μουρικοῦ μόνος, ἀκούει πυκνοὺς πυροβολισμοὺς ἐκ Κλεισοῦρας ἀλλὰ τι εἶχε συμβῆ; Ἡ μεταφορὰ τῶν ὀπλων ὡς καὶ ὁ ἐκτελῶν ταύτην Δημήτριος Μίζας εἶχον προδοθῆ παρὰ τριῶν Κλεισουριέων προφανῶς ἀργυρονήτων ὀργάνων τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας τοῦ Νικολάου Γιώγου καὶ Νικολάου Κατερίνα καὶ Δημητρίου Σαλαγιάννη ἀγροφυλάκων. Ἡ στρατιωτικὴ φρουρὰ τῆς Κλεισοῦρας στήσασα ἐνέδραν εἰς τὸν ὀδηγὸν καὶ εἰς τοὺς μεταφέροντας τὰ ἀνταρτικὰ ὄπλα ἐπυροβόλησε φονεύσασα τὰ ζῆα τοῦ Μίζα διαφυγόντος τὸν θάνατον καὶ προστρέξαντος εἰς συνάντησίν του. Ἐκτοστὸ ὁ Δημήτριος Μίζας παρέμεινε πλέον ὀριστικῶς εἰς τὸ σῶμά του ὡς ὑπαρχηγὸς αὐτοῦ.

Κατόπιν δραστηρίων ἐνεργειῶν του διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν προδοτῶν ἀνακαλύπτει τούτους καὶ συλλαβῶν τὸν Νικόλαον Κατερίνα τὸν Μάτιον τοῦ 1909 κατέσφαξε, μετὰ δὲ μῆνον δὲ ἦτοι τὸν Ἰούλιον τὸν Νικόλαον Γιώγου μετὰ τοῦ υἱοῦ του καὶ τὸν Δημήτριον Σαλαγιάννη ἐξ ὧν τοὺς δύο πρώτους ἐφόνευσε, τὸν δὲ τελευταῖον μεταμεληθέντα εἰληκρινῶς διὰ τὴν προδοτικὴν του πράξιν, συνεχώρησε. Τὸν ἐπόμενον μῆνα τοῦ ἰδίου ἔτους ἀποστέλλεται πρὸς καταδίωξιν του ὀλοκλήρον τάγμα Τουρκικοῦ στρατοῦ πλήρως ἐφοδιασμένου ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Ἀλῆ Μπέην μετ' ὀδηγῶν αὐτοῦ τὸν Βοεβόδαν Νικόλαον Ἀνδρέεφ ἐκ Μοκραίνης. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκετο λημεριασμένος εἰς τὴν θέσιν Μουρῖκι μετὰ 4 ὀπλιτῶν βλέπει διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τὴν κυκλωτικὴν προέλασιν τοῦ Τάγματος πρὸς τὸ λημέρι. Μόλις ἐπληρίσασεν εἰς ἀπόστασιν βολῆς διατάσσει τοὺς ἀνδρας του νὰ βάλωσι ὀμαδὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπληροῦθησε ἀγορία καὶ φονικὴ μάχη κατὰ τὴν ὁποίαν διαρκῶς τὸ τάγμα τοὺς περιέσφυγγεν. Ὁ ἴδιος Ἀνδρέας Παναγιωτόπουλος εὐρίσκειτο κρηνῆς ὀπισθεν κορομοῦ δένδρου, ὀπότε διακρίνει διὰ μέσου τῶν φυλλωμάτων τὸν Ταγματάρχην διατάσσοντα ἐφοδὸν μετὰ γυμνὸν τὸ ξίφος. Αὐτοστιγμῆ σκοπεύει αὐτὸν, ἡ σφαῖρα τὸν εὐρίσκει εἰς τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸν οἴπτει ἄπνον, ἐλακολυθεὶ τρομερὰ σύγχυσις εἰς τὰς τάξεις τοῦ Τάγματος ὁ δὲ σαλπικτῆς σαλπίζει ὑποχώρησιν.

Ἐποφεληθεὶς τῆς συγχύσεως καὶ τῆς ταραχῆς αὐτῆς διατάσσει τοὺς ὀπλίτας νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῶν χαρακωμάτων καὶ νὰ ἐπιχειρήσουν ἐφοδὸν βάλλοντες ἐναντίον τοῦ Τάγματος τὸ ὁποῖον καταδιώκεται ἀπηνῶς, φεύγον ἀτάκτως καὶ διαλύεται. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς 30 στρατιῶται, ὁ δὲ Βούλγαρος Βοεβόδας Νικόλαος ἐθεάθη φεύγων ὡς λαγῶς διὰ νὰ δια-

ΧΡΥΣ. ΔΟΥΚΗΣ | **ΣΠΥΡ. ΔΟΥΚΗΣ**
 ὀπλαρχηγὸς | Πρωτοπαλλήκαρο
 ἐκ Καστορίας | Ὅπλαρχηγοῦ
 | **ΑΡΚΟΥΔΑ**
 | Ἐφονεύθη τῇ 30
 | Του ἰου 1906
 | πλῆσιον Γρεβενῶν

φύγῃ τὸν θάνατον. Τὸ ἐπόμενον ἔτος 1910 παρουσιάζεται ἐνόπιόν του εἰς Μουρῖκι ὁ ἐκ Μοκραίνης Βούλγαρος κομιτατζῆς Νικόλαος Τούρτση καὶ εἰς κατ' ἰδίαν ἀκρόασιν τῷ ἐμπιστεύεται ὅτι προτίθεται νὰ φονεύσῃ τὸν Βοεβόδαν Νικόλαον διὰ λόγους αἰσθηματικῶν καὶ ζητεῖ τὴν προστασίαν του. Ὁ Παναγιωτόπουλος οὐ μόνον ἠὐχαρίστησε τὸν εἰρημένον κομιτατζῆν ἀλλὰ καὶ τῷ ἐνεχείρισε 5 εικοσόφραγκα χρυσά, ὑποσχεθεὶς ὅτι θὰ ἔχη ὄχι μόνον τὴν προστασίαν του ἀλλὰ καὶ τὴν προστασίαν ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ὅντως μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ ὄθηεις κομιτατζῆς δολοφονεῖ τὸν Βοεβόδαν Νικόλαον Ἀνδρέεφ ἐντὸς τοῦ χωρίου Μοκραίνης δι' ὄπλου Γκρά καὶ μετὰ τὴν πράξιν, σπεύδει εἰς συνάντησιν τοῦ ὀπλαρχηγοῦ εἰς Μουρῖκι καὶ οὕτω ἐξέλειπε εἰς ἐκ τῶν δολιωτέων καὶ αἰμοβορωτέων ἀρχικομιτατζήδων ὀλοκλήρου τῆς Μακεδονίας δράσας ὅσον ὀλίγοστοι διὰ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ μέχρι τῆς ἀπαρχῆς τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος. Μετὰ παρέλευσιν 5—6 ἡμερῶν ἔχον διαταγὴν ἀπὸ τοῦ Προξενεῖου Μοναστηρίου νὰ κατέλθῃ εἰς Ἀθήνας παρέλαβε μαζί του τὸν δολοφόνου τοῦ Βοεβόδα κομιτατζῆν Νικόλαον Τούρτσην καὶ τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἄσυλον Ἀθηνῶν.

Κατ' Αὔγουστον τοῦ 1912 πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ Βαλκανοτουρκικοῦ πολέμου καλεῖται ἀπὸ τὸν προεδρὸν τοῦ Κέντρον Ἀθηνῶν Λοχαγὸν Φλωριᾶν καὶ κατόπι ὀδηγῶν του διοργανῶναι 20μελὲς ἀνταρτικὸν σῶμα μετὰ πλήρη ὀπλισμὸν καὶ ἐξέρχεται τῶν συνόρων καὶ βαδίζει ὡς πρόσκοπος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Ἀντικὴν Μακεδονίαν ἀνιχνεύων καὶ καθαρῶν τὸ ἔδαφος μέχρι τῆς καταλήψεως τῆς Καστορίας, Φλωρίνης καὶ Κορυτσᾶς παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΡΕΦΗΣ
'Ηρωϊκῶς πεσὼν ἐν Μπαχόβω
τῆς Μακεδονίας τῇ 6/8/1906

Ο ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΣ ΤΣΕΓΚΟΣ
Κρατῶν τὸ Βουλγαρικὸν Μάλιγχερ
τοῦ Βουλγάρου ὀπλαρχηγοῦ ΚΑΡΑΤΑΣΟΥ

Ἡ ΔΡΑΣΙΣ
ΤΟΥ ἩΡΩΟΣ ΚΩΣΤΑ ΓΑΡΕΦΗ
καὶ τοῦ ἐξ ἐπιλέκτων Πηλιορειτῶν σώματός του
κατὰ τὸ 1906 ἐν Μακεδονίᾳ

Κώστας Γαρέφης: Γόνος τῆς ιστορικῆς Πηλιορειτικῆς οἰκογενείας Γαρέφηδων, ἡ ὁποία τόσας ὑπηρεσίας προσέφερε κατὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα Θεσσαλίας, ἀπὸ νεαρῆς τοῦ ἡλικίας δὲν ὑστέρησε τῶν οἰκογενειακῶν του παραδόσεων.

Νεώτατος ἀκόμη κατὰ τὸ 1896, πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου, συμμετέσχε τοῦ ὑπὸ τὸν Ἀρχηγὸς Δημαρᾶν καὶ Καραβαγγέλην ἐξ 150 ἀνδρῶν σώματος, μεταβάντος διὰ πλοιαρίου εἰς τὴν περιφέρειαν Καβάλλας με σκοπὸν τὴν καταστροφὴν τῶν Σιδη-

ροδρομικῶν γραμμῶν καὶ τὴν ἀνατίναξιν διαφόρων γεφυρῶν. Τοῦ σώματος τούτου, προδοθέντος καὶ καταστραφέντος ἅμα τῇ ἀποβάσει του εἰς Ἐλευθεράς, κατόρθωσεν οὗτος, ὡς ἐκ θαύματος, νὰ ἀποφύγῃ τὸν θάνατον, βίβητις εἰς τὴν θάλασσαν, μετ' ἄλλων δύο Πηλιορειτῶν ἠρώων, τοῦ ἐξ ἁνω-Βόλου Περικλέους Δ. Μαργαρίτη καὶ τοῦ ἐκ Δρακείας Χαραλ. Κομνοῦ, κατορθωσάντων νὰ ἐπιβιβασθῶσι μίαν λέμβου καὶ νὰ διαφύγουν, παρ' ὅλα τὰ πυκνὰ πυρὰ τῶν Τούρκων πρὸς τὰ μέρη τῆς Χαλκιδικῆς καὶ ἐκείθεν εἰς Σκιάθον ἐπὶθεν ἐπανήλθον εἰς

Βόλον: Ἄμα τῇ ἐνάρξει τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου κατὰ τὸ ἔτος 1897 συμμετέσχε τοῦ ὑπὸ τοῦ πατρὸς του καὶ τοῦ θείου του καταρτισθέντος ἰδίου ἐθελοντικοῦ σώματος, ἀγωνισθέντος καὶ διακριθέντος κατὰ τὴν μάχην τοῦ Βελεστίνου.

Διαμένων κατὰ τὸ ἔτος 1905 ἐν Αἰγύπτῳ, ἔσπευσεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πεκτρίδος, καὶ ἐγκαταλείψας τὴν ἐργασίαν του ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Μακεδονικοῦ Κομιτάτου ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀκρίτα δράσας εὐδοκίμως εἰς τὴν περιφέρειαν Νικουσίας καὶ ἀποσπάσας τὸν θαυμασμὸν καὶ τὰ συγχαρητήρια τοῦ Ἀρχηγοῦ του καὶ τοῦ Κομιτάτου διὰ τὴν ἀπαράμιλλον ἀνδρείαν του καὶ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν ἐκκαθάρισιν τῆς περιφέρειας ταύτης ἐκ τῶν Βουλγάρων.

Ἐπανελθὼν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1906 ἐκ Μακεδονίας εἰς Βόλον ἵνα ἀναλάβῃ

ΤΟ ΣΩΜΑ ΠΗΛΙΟΡΕΙΤΩΝ
ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν Κώσταν Γαρέφη καὶ ὑπαρχὸν Δ. Τσέγκον

ἐκ τῶν κακουχιῶν, ἐκλήθη εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κομιτάτου ὅπως ὀργανώσῃ ἴδιον Σῶμα καὶ μεταβῇ ἐκ νέου εἰς Μακεδονίαν, οἱ Ἕλληνοὶ πληθυσμοὶ τῆς ὁποίας ἐστέναζον τότε ὑπὸ τὸν Βουλγαρικὸν ζυγόν. Πρὶν δὲ εἰσεῖτι ἀναπαυθῆ ἔσπευσεν εἰς Ἀθήνας μετὰ τοῦ ἄλλοτε συναγωνιστοῦ του καὶ παιδιόθεν φίλου του Δημητρίου Τσέγκου, τὸν ὁποῖον προσέλαβεν ὡς ὑπαρχηγόν του, καὶ παρουσιάσθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, παρ' ἧς ἔλαβον τὴν ἐντολὴν νὰ καταρτίσωσι τὸ ταχύτερον Σῶμα καὶ νὰ σπεύσωσι εἰς Μακεδονίαν με ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἐξόντωσιν τῆς συμμορίας τῶν Βουλγάρων ἀρχηγῶν Λούκα καὶ Καρατάσου τῆς τρομερωτέρας καὶ αἰμοβορωτέρας τῶν ἐν Μακεδονίᾳ Βουλγαρικῶν συμμοριῶν.

Κατόπιν τῆς ἐντολῆς ταύτης, ὁ Κ. Γαρέφης, παραμείνας ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς Ἀθήνας, ἀπέστειλε τὸν ὑπαρχηγόν του Δ. Τσέγκον εἰς Βόλον πρὸς συγκρότησιν Σώματος ἐξ ἐπιλέκτων Πηλιορειτῶν καὶ ἐφοδισμὸν τούτου ἐξ ἱματισμοῦ καὶ ἐξοπλισμοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἐπετεύχθη κατὰ τὰ τέλη Μαρτίου 1906, ὅποτε τὸ σῶμα ἦτο καθ' ὅλα ἔτοιμον πρὸς ἀναχώρησιν, ἀναμένον τὸν Ἀρχηγόν του, μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ ὁποίου συνεκεντρώθη εἰς τὸ χωρίον Πρῶπαν, ἀπὸ ὅπου πρὸς τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου 1906 ἐπιβίβασθὲν τοῦ πρὸς τοῦτο ναυλωθέντος ἱστιοφόρου τοῦ πλοιαρχοῦ Σπιρίδωνος Τουνίκα, καθυθύνθη κατ' ἀρχὰς εἰς Τσάγεζι, ἵνα παραλάβῃ ἐκεῖθεν περὶ τὰ 200 βραχύκανα ὅπλα Γκρά μετὰ τῶν ἀναλόγων

φυσίγγιων, τὰ ὁποῖα προωρίζοντο διὰ τοὺς Ἑλληνο-Μακεδόνας τῆς περιφέρειας Ρουμπλουκίου, παρὰ τὰ Γενισά. Μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν ἀνωτέρω ἀνεχώρησεν τὸ πλοῖον ἀμέσως με κατεύθυνσιν πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀλιάκμονος, ὅπου κατόπιν προδοσίας Βουλγάρων πρακτόρων πρὸς τὰς Τουρκικὰς ἀρχὰς, περιεπλόουν ἐν Τουρκικὸν τορπιλλοβόλον καὶ δύο καταδιωκτικὰ πλοῖα (Κόλ-καίικια) ἀναμένοντα τὴν προσέγγισιν τοῦ πλοίου, τοῦ μεταφέροντος τὸ Σῶμα, ὅπερ οὐριοδρομῶν ὑπέπεσε εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν δύο καταδιωκτικῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα καὶ ἔπλεον εἰς καταδίωξιν τούτου. Αἴφνης θεῖα βουλήσει, ἐνέσκηψε τρομερὰ θύελλα με σκότος καὶ κεραυνούς καὶ ἀστραπὰς, συνεπεία τῆς ὁποίας ἐχάθησαν τὰ ἵχνη τοῦ πλοίου ἀπὸ τοὺς καταδιώκοντας ὀθωμανούς.

Μόλις ὅμως ἀπεμκρύνθη ὁ πρῶτος κίνδυνος ἀνεφάνη δεῦτερος καὶ σοβαρώτερος τοιοῦτος, καθόσον πρὸ τοῦ πλοίου ἀνεφάνη τὸ περιπολοῦν τορπιλλοβόλον, ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ ὁποίου, τὸ σῶμα ὅπως ἀποφύγῃ τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἐν Θεσσαλονικίᾳ διαπόμπεισιν, ἀπεφάσισε νὰ θυσιασθῆ μέχρις ἐνδός, καὶ πρὸς τοῦτο ἐξοπλισθὲν με τὰς ὑπαρχούσας βόμβας καὶ χειροβομβίδας ἀνέμενεν νὰ πλευρίσῃ τὸ πλοῖον τὸ τορπιλλοβόλον, ἐὰν ἐκαλεῖτο πρὸς τοῦτο, ὅποτε καὶ θὰ ἐξετέλλει χρέη πυροπληγτοῦ. Ἄλλ' εὐτυχῶς ἡ θεῖα Πρόνοια ἀπεμάκρυνε καὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον, διότι λόγῳ τοῦ σκότους καὶ τῆς μαινομένης θαλασσοταραχῆς καὶ τῆς ἐπιδηξίτητος τοῦ πλοιαρχοῦ του Σπ.

Τουνίκα οἱ ἐκ τοῦ τορπιλλοβόλουδὲν ἀντελήφθησαν τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον διεληθὸν εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πύμνης τοῦ τορπιλλοβόλου ἐξηφανίσθη με κατεύθυνσιν πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀλιάκμονος ὅπου καὶ τὸ προσήραξεν εἰς τὴν ἀμμουδιᾶν παρὰ τὸν βάλτον τῆς λίμνης Γενιτσῶν.

Εὐθὺς τὸ σῶμα ἀπεβιβάσθη ὑπὸ βαγδαίων βροχῆν μετὰ χαλάζης, καὶ ἐξεφόρτωσε τὰ εἰς Τσάγεζι παραληφθέντα 200 ὅπλα καὶ πολεμοφόδια, τὰ ὁποῖα καὶ παρέδωκε εἰς τοὺς ἀπὸ ἡμερῶν ἀναμένοντας ταῦτα ὁδηγούς, εὐθὺς δὲ ἀμέσως καθυθύνθη ἐντὸς τοῦ βάλτου, εἰς τὰ ὕδατα καὶ τοὺς βούρκους τοῦ ὁποίου χωνόμενοι ἐβάδιζον οἱ ἄνδρες με ἀγωνίαν ἐπὶ βπερίπουράς, κατέφθασεν εἰς τὰς ἐντὸς τῆς λίμνης τῶν Γενιτσῶν καλύβας ὅπου συνηγθήθη με τὰ ἐκεῖ Σώματα τῶν ἄλλων ὀπλαρχηγῶν Κλάπα, Ματαπᾶ καὶ Μπινῆ, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ παρέμεινεν ἐπὶ εικοσαήμερον συναγωνιζόμενος μετὰ τούτων κατὰ τῶν Βουλγάρων.

Κατόπιν εἰδοποιήσεως τοῦ Προξενίου Θεσσαλονικῆς ὅτι ἡ συμμορία Λούκα καὶ Καρατάσου ἔδρα τότε, ἀνενοχλήτως κατασπαράσσουσα τὸν Ἑλληνοισμὸν εἰς τὰς περιφέρειας Καρατζόβας - Βοδενῶν - Μουρχόβου, ἀνεχώρησε τὸ Σῶμα πρὸς συνάντησιν τῆς συμμορίας ταύτης καὶ ἐξεληθὸν τῆς λίμνης καθυθύνθη διὰ τῆς κινδυνώδους περιφέρειας Λειβαδίων πρὸς τὸ ὄρος Τζελεμπέκη ἄνωθεν τῆς Νότιας ὅπου μόλις ἐφθασεν καὶ πληροφορηθὲν παρὰ τῶν ἡμετέρων βλαχοποιμένων Τίκα καὶ Στεργίου Ναοῦμ ὅτι Βουλγαρι-

κή συμμορία υπό τὸν βοσβόδαν τῶν Ντάνερ, τοῖς ἀφῆρσε περὶ τὰ 600 πρόβατα, ἔσπευσε εἰς καταδίωξιν τῆς συμμορίας ταύτης, τὴν ὁποίαν κατώρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐντὸς χαράδρας παρὰ τὸ Πριόνιον εἰς θέσιν Ράντενης ὅπου καὶ προέβη εἰς τὴν σύλληψιν καὶ φόνον 12 κομιτατζήδων καὶ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τοὺς ἀνωτέρω κτηνοτρόφους τῶν ἀρπαγέντων προβάτων τῶν.

Μετὰ ὀλιγοήμερον παραμονὴν εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην, κατηθύνθη τὸ Σῶμα πρὸς τὸ Μουρίχοβον ὅπου ἐπληροφορήθη ὅτι εἰς τὸ χωρίον Ζμπόρσκο διέμενον ὁ πράκτωρ τῶν Βουλγάρων Κομιτατζῆς Τράϊκος, ὁ ἀγριώτερος καὶ θηριωδέστερος τῶν Βουλγάρων Κομιτατζήδων καὶ κυριώτερος τροφοδότης τῆς συμμορίας Λούκα καὶ Καρατάσου. Ἄνευ χρονοτριβῆς τινος ἔσπευσε τὸ Σῶμα ἐκεῖ, ἐντὸς ὀλίγου ἐπέτυχε τὴν σύλληψιν καὶ ἄμεσον ἐκτέλεσιν τοῦτου, καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὸ δάσος Γιαννακούλια, ἵνα παρακολουθῆσθαι τὴν ἔκπινδυνωδεστάτης συμμορίας Λούκα καὶ Καρατάσου, ἐκκαθαρίζον συνάμα τὸ ἔδαφος ἀπὸ διαφόρους Βουλγάρους κομιτατζῆδες καὶ πράκτορας καὶ τροφοδότας τῆς βηθείσης συμμορίας, ἣ ὁποία εὐρίσκειτο τότε εἰς τὴν περιφέρειαν Ζμπόρσκου Σούμπουσκου καὶ Τσερνεσόβου, ἀπειλοῦσα καὶ κατακυρανεύουσα τοὺς Ἑλληνορθόδοξους πληθυσμούς διὰ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ τροφοδότου τῆς Τράϊκου.

Κατόπιν πληροφοριῶν ὅτι ἡ συμμορία Λούκα καὶ Καρατάσου ἀνεφάνη περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου εἰς τὰ παρὰ τὸ Τσερνεσόβον κονάκια τῶν Καραφυλέων, ἔσπευσε τὸ Σῶμα πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ἔλαβε τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῆς συμμορίας ταύτης, ἣ ὁποία κατὰ πληροφορίας τῶν Καραφυλέων ἐπρόκειτο νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ τινὰς ἡμέρας. Καὶ πράγματι τὴν νύκτα τῆς 6 πρὸς τὴν 7 Αὐγούστου ἐπανήλθεν εἰς τὰ κονάκια ἡ συμμορία μετὰ ἀμφοτέρων τῶν ἀρχηγῶν τῆς, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἐν εὐθέτῳ στιγμήν ἐπέπεσαν ἀκράτητον τὸ Σῶμα καὶ κατόπιν πολυώρου συμπλοκῆς, καθ' ἣν οἱ ἀντίπαλοι ἤλθον εἰς χεῖρας, ἐπετεύχθη ὁ θάνατος ἀμφοτέρων τῶν ἀρχηγῶν Λούκα καὶ Καρατάσου καὶ 14 ἐτέρων ὁπαδῶν τῶν, τῶν λοιπῶν κατορθωσάντων νὰ διαφύγουν τὸν θάνατον λόγῳ τοῦ σκότους καὶ τῆς συνεπείᾳ τοῦτου δημιουργηθείσης συγχύσεως. Ἀλλὰ τὸ αἰσιον ἀποτέλεσμα τῆς συμπλοκῆς ταύτης ἐστοίχισε τὴν ἀπόλειαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Σώματος Κ. Γαρέφη, ὅστις λόγῳ τῆς ὀρμητικότητος καὶ ἀνδρείας του ἐτραυματίσθη ἐπικινδύνως. Ἐπίσης ἐτραυματίσθησαν καὶ ὁ ὑπαρχηγὸς τοῦ Σώματος Δῆμ. Τσέγκος, ὁ διμοιρίτης Νικ. Ξινογαλάς καὶ ἐλαφρῶς οἱ ὄπλιται Ἀπόστ. Πολυχρόνου, Νικ. Χατζηγιάννης καὶ Γρ. Μάγας.

Τὴν πρωτὰν τῆς (7 Αὐγούστου) ἄμα τῆς χαραυγῆς τὸ Σῶμα, οὐτίνος τὴν ἀρ-

χηγίαν ἀνέλαβε, καίτοι τραυματισμένος ὁ ὑπαρχηγὸς του Δῆμ. Τσέγκος, συνέλεξε πᾶν ὅ,τι ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν οἱ φονευθέντες Βούλγαροι Ἀρχηγοί, ἠτοιμάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Μορίχοβον πρὸς περίθαλψιν τοῦ βαρέως τραυματισμένου ἀρχηγοῦ τοῦ Κ. Γαρέφη, ὁπότε ἐδέχθη ἐπίθεσιν τῶν διαφυγόντων τὴν νύκτα Βουλγάρων ἐνισχυθέντων φαίνεται, προτιθεμένων νὰ συλλέξωσι τοὺς νεκρούς τῶν καὶ ἐκδικήσωσι τὸν θάνατον τῶν ἀρχηγῶν τῶν, ἀλλὰ τὸ Σῶμα ἠμύνθη ἐπ' ὀλίγον καὶ διὰ τοῦ εὐστόχου πυρός του ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τοὺς ἐπιτιθεμένους. Μεθ' ὅ, συμπαραλαβόν, τῆ παρακλήσει τῶν, καὶ τοὺς Καραφυλέους μετὰ τῶν ζώων τῶν κατηθύνθη πρὸς τὸ Μουρίχοβον, ὅπου μετέφερον καὶ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Σώματος, ὅστις μὴ δυναθεὶς ν' ἀνθέξῃ ὑπέκυψε εἰς τὰ τραύματά του, ἐκπνεύσας τὴν νύκτα τῆς 7ης Αὐγούστου καὶ ταφεὶς τὴν ἐπομένην εἰς τὸ παρὰ τὸ Μουρίχοβον χωρίον Γραδέσνιταν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Σώματος, τὴν Διοίκησιν τοῦ Σώματος ἀνέλαβεν ὁ ὑπαρχηγὸς αὐτοῦ Δῆμ. Τσέγκος, ὅστις ἐξηκολούθησε τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς περιφέρειας ταύτης ἐκ τῶν Βουλγάρων, μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ Ρόκα πρὸς αὐτὸν, παραλαβόν οὗτος τὸ Σῶμα, πλὴν ἐλαχίστων ἀνδρῶν, ἀποχωρησάντων τοῦ Σώματος καὶ κατελθόντων εἰς Θεσσαλονίκην, ἀνεχώρησε διὰ τὴν περιφέρειαν Νισούσης, τεθεὶς ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς αὐτοῦ καὶ παραμείνας εἰς τὴν περιφέρειαν Νισούσης μέχρις τέλους Σεπτεμβρίου, ὁπότε τῆ συγκαταθέσει τοῦ ἀρχηγοῦ Ρόκα ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Βόλον.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδον καὶ τῶν ὑπολοίπων ἀνδρῶν τοῦ Σώματος ὁ Δῆμ. Τσέγκος μετὰ τῶν συναγωνιστῶν του μετέβησαν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν Πατριδα τοῦ ἀειμνήστου ἀρχηγοῦ τῶν Κων. Γαρέφη, Μηλέας, καὶ παρέδωκεν εἰς τὴν οἰογενεῖαν αὐτοῦ τὸν ὄπλισμόν του καὶ πᾶν ὅ,τι ἀνήκεν εἰς αὐτὸν, ὁπότε καὶ ἐτελέσθη ἐπιβλητικὸν μνημόσυνον, παρουσίᾳ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος καὶ ἀπάντων τῶν κατοίκων Μηλεῶν καὶ περιχώρων εἰς μνήμην τοῦ ἥρωος συγχωριανοῦ τῶν, τοῦ ὁποίου τὸ ἄγαλμα κοσμεῖ σήμερον τὴν κωμόπολιν τῶν Μηλεῶν.

Δημήτριος Τσέγκος: Γόνος καὶ οὗτος γνωστῆς Ἠπειρωτικῆς οἰκογενείας, ἔγγονος ἀρματολικῶν οἰκογενειῶν δὲν ὑστέρησε νὰ παρακολουθῆσθαι τὰ βήματα καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦτου.

Εἰκοσαετῆς μόλις τὴν ἡλικίαν, ἄμα τῆ κηρύσει τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1897, ἔσπευσε ἐκ τῶν πρώτων, πλήρης πατριωτισμοῦ, νὰ καταταγῆ εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἐταιρίας καταρτιζόμενα ἐθελοντικὰ Σώματα, συμμετασχῶν μὲ τὸ Σῶμα τοῦ Ἰωάννου Χατζηπέτρου καὶ Μυλωνᾶ λαβὼν μέρος εἰς τὴν εἰσβολὴν τῶν συνόρων καὶ εἰς ὅλας τὰς μάχας παρὰ τὸ Μπάλτινον καὶ Κρανιὰν, καὶ κατόπιν μετὰ τοῦ ὀπλαρχηγοῦ

Νταβέλη εἰς τὰ μάχας Καρατζόλι καὶ Ντελσρίων καὶ ἀπολυθεὶς μετὰ τὴν συσυνομολογηθεῖσαν ἀναχωρήσιν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1906 προσελήφθη ὡς ὑπαρχηγὸς τοῦ Σώματος Κων. Γαρέφη, συνκρότησε τὸ σῶμα τοῦτο καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου ἀρχηγοῦ Κ. Γαρέφη, ἔδρασε ἐυδοκίμως μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1906, ὁπότε τῆ συγκαταθέσει τοῦ ἀρχηγοῦ περιφέρειας Νισούσης Ρόκα ἐπέστρεψεν εἰς Ἑλλάδα.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1907 μέχρι τοῦ 1910 διετέλεσεν εἰς ἐμπιστευτικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ἑλληνο-Μακεδονικοῦ Κομιτάτου ἐν Βόλῳ καὶ προέβη κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐντολῆ τοῦ Κομιτάτου εἰς τὴν σύλληψιν καὶ φόνον 8 βουλγάρων Κομιτατζήδων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1912 κληθεὶς παρὰ τοῦ Ἰπουργεῖου τῶν Στρατιωτικῶν, συνεικρότησεν ἐθελοντικὸν Σῶμα ἐκ 50 ἐπιλέκτων ἀνδρῶν καὶ μετέβη εἰς Ἠπειρον τεθεὶς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ τότε Συνταγματάρχου τοῦ Μηχανικοῦ κ. Μαλάμου, διὰ τοῦ Σώματος τοῦ δὲ τούτου κατέλαβε περὶ τὰ τέλη Νοεμβρίου 1912 τὴν Δωδώνην, βπου καὶ παρέμεινε, καίτοι τραυματισθεὶς, μέχρι τῆς πτώσεως τῶν Ἰωαννίνων, ἀμυνόμενος κατὰ τῶν ἐπανειλημμένων ἐπιθέσεων τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1913, ἐξοπλισθεὶς μετὰ 15 ἀνδρῶν του ὑπὸ τοῦ κ. Μεσσαλά, ἐπικειμένου τοῦ Ἑλληνο-Βουλγαρικοῦ πολέμου, ἀνέλαβε τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν διαμενόντων εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ ξενοδοχεῖον Γκράντ-Ὀτέλ Βουλγάρων, ἐκτέλεσας ἐπιτυχῶς τὴν ἐντολήν του, μεθ' ὃ ἠκολούθησε τὰ μαχόμενα στρατεύματα εἰς Λαγκαδᾶ καὶ Γκουβέσνα μέχρι λήξεως τοῦ πολέμου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1914, κληθεὶς παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Κομιτάτου Βορείου Ἠπείρου κ. Λούμα εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐξοπλισθεὶς μετὰ 40 ἀνδρῶν, ἐπεβίβασθη ὡς ἀρχηγὸς τοῦ Σώματος τούτου τοῦ πλοίου «Ἀτρόμητος» καὶ ἀποβιβάσθεις εἰς Ἁγίους Σαράντα ἐπροχώρησε καὶ κατέλαβε κατόπιν πολυώρου συμπλοκῆς μετὰ τῶν Ἀλβανῶν τὸ Δέλβενον παραμείνας ἐκεῖ ἐπὶ ἓνα περίπου μῆνα, κατόπιν σχετικῆς διαταγῆς τοῦ Ἐπιτελάρχου τοῦ Σώματος Βορείου Ἠπείρου κ. Γαβλαῆ, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως.

Κατόπιν διαταγῆς τοῦ εἰς Λάμποβον παραμένοντος Ἀρχηγοῦ κ. Ζήρα, ἀνεχώρησεν ἐκ Δελβίνου καὶ ἠνώθη μετὰ τῶν λοιπῶν Σωμάτων.

Συμμετέσχε μετὰ τοῦ Σώματος του εἰς τὴν μάχην Λαμπόβου, κατόπιν τῆς ἐξορμήσεως ἀνωθεν τοῦ ὄρους Τσακιώπη πρὸς τὰς εἰς θέσιν Τριμποῦκι καὶ Κοκτοκούκι προφυλακῆς τῶν Ἀλβανῶν, ὡς ἐπίσης εἰς τὴν προέλασιν τῶν Σωμάτων πρὸς τὸ Χόρμποβον, Κόντρα καὶ Τεπελένιον καὶ τὴν μέχρι Σαλαρῆς ἐξορμήσιν, παραμείνας ἐν Βορείῳ Ἠπείρῳ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1914 ὁπότε ἀντικατεστάθησαν τὰ Ἐθελοντικὰ Σώματα τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσε-

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΙ ΤΕΛΕΤΑΙ

Ἐθνικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ ἔθνομάρτυρος Χρυσοστόμου, Μητροπολίτου Σμύρνης καὶ πρώην Δράμας.

Τὴν Κυριακὴν 24ην Νοεμβρίου ἐτελέσθη ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Σοφίας κατὰ τὴν ἐπισημότερον τρόπον πάνδημον μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ ἔθνομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου. Ἐθνομόσυνον τοῦτο ἐτελέσθη ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τοῦ ἔθνομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου εἰς ἐκδήλωσιν τῆς πανελληνίου εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν αἰοδιμον Μητροπολίτην Χρυσόστομον, ὅστις τὴν ψυχὴν του ἔδωσε κατὰ τὸν μαρτυρικώτερον τρόπον εἰς τὸν βωμόν τῆς ἑλληνικῆς πατριδος, ὑπὲρ ἧς ὁ μάρτυς ἀφιέρωσε καὶ ὄλον τὸν βίον του. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὸ ἔθνος διετράνωσεν εἰς τὴν ἱερὰν μνήμην ἐκείνου τὴν κατακλύζουσαν τὴν ψυχὴν τοῦ ἔθνους εὐγνωμοσύνην, τὴν ὁποίαν, ἐλήφθη ἀπόφασις, ὡς ἐγνώσθη, νὰ διαδηλώσῃ καὶ μετὰ τὴν συγκαταρτίθμισιν τοῦ ἀειμνήστου εἰς τὴν χορείαν τῶν ἁγίων καὶ μαρτύρων τῆς πίστεως καὶ τῆς πατριδος.

Ἡ ἡμετέρα ἔθν. ὀργάνωσις κληθεῖσα ἐπισήμως ὅπως συμμετάσχη εἰς τὴν τελετὴν κατέθεσε καὶ στέφανον ἐκ φυσικῶν ἀνθέων πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ζωηροτέρας εὐγνωμοσύνης του πρὸς τὸν μαρτυρησάντα ἱεράρχην, ὁ ὁποῖος καὶ ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας ἠγωνίσθη ὡς Μητροπολίτης Δράμας καὶ χάριν αὐτῆς ὑπέστη καὶ διωγμὸν καὶ ἐξορίαν. Καθῆκον ἤδη ἔχει τὸ ἔθνος ν' ἀνεγείρῃ καὶ τὸν ἀνδριάντα του ἐκ Πεντελησίου μαρμάρου εἰς κατάλληλον καὶ περιβλεπτον θέσιν, ὅστις θὰ ὑπενθυμίξῃ εἰς τὰς νεωτέρας γενεὰς δι' ὃ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατριδος θάνατος τιμᾶται διὰ τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς ἀγιότητος.

* * *
Μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν Γάλλων πολεμιστῶν

Τὴν Κυριακὴν 17ην Νοεμβρίου ἐτελέσθη μνημόσυνον εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῶν Καθολικῶν ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Συνδέσμου τῶν παλαιῶν Γάλλων πολεμιστῶν ὑπὲρ τῶν πεσόντων κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον. Εἰς

ὡς Βορ. Ἠπείρου διὰ τακτικῶν Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων.

Διακριθεὶς κατὰ τὴν ἐκστρατεῖαν ταύτην διὰ τὴν τὸλμην του καὶ αὐτοθυσίαν προήχθη ὑπὸ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως διὰ Διατάγματός τῆς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ παρασημοφορηθεὶς διὰ τοῦ Σιδηροῦ Μολεμικοῦ Σταυροῦ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΚΑΤΣΑΡΟΣ

ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας

Νεώτατος ὑπηρετεῖ ὡς κληρωτὸς Στρατιώτης, κατετάχθη εἰς τὸ ὑπὸ τὸν Μῆτρον Γκούραν (ἀνθυπολοχαγὸν Πεζικοῦ Δῆμ. Παπαβιέρον, καὶ ἤδη Συνταγματάρχην ἐν ἀποστρατείᾳ) ἐκδικητικὸν Σῶμα, ἀποτελούμενον ἐκ 40 ἀνδρῶν, τὴν 25ην Μαΐου 1907.

Ἐλαβε μέρος εἰς ἀπάσας τὰς κατὰ τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων καὶ Τουρκικοῦ Στρατοῦ συμπλοκὰς τοῦ Σώματος τούτου, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν μεγάλην μάχην μετὰ τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ, ἣν τὸ Σῶμα συνῆψε παρὰ τὸ Δέχοβον τὴν 14ην Ἰουνίου 1907, διαρκέσασαν ἐπὶ πεντάωρον, καθ' ἣν ἐκ τῶν ἀνταρτῶν ἔπεσαν νεκροὶ ἐπτά, ἐν οἷς καὶ ὁ ὀπλαρχηγὸς Κίτσιος Ἀργυράκος, ἐτραυματίσθη δὲ βαρύντατα ὁ ἥρωος τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος Καπετὰν Λούκας Κόνικκος, ὃν κατόπιν ὑπερανθρώπων προσπαθειῶν καὶ ἀσυνήθους γενναιότητος, κατῶρθωσεν οὕτως νὰ διασώσῃ ἐν μέσῳ μάχης καὶ νὰ μετακομίσῃ εἰς μέρος ἀσφαλές, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ 2-3 συντρόφων του.

Κατὰ τὴν μάχην ταύτην ἐκ μέρους τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς 40

τοῦτο παρέστησαν καὶ αἱ ἡμετέραι πολὺς κόσμος ἰδίᾳ ἐκ τῆς παρ' ἡμῖν πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἀρχαί, τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου τῶν Γάλλων πολεμιστῶν καὶ τὸ ἡμέτερον Δ. Συμβούλιον καταθέ-

Εἰς τὴν τελετὴν κληθὲν παρέστη καὶ τὸ ἡμέτερον Δ. Συμβούλιον καταθέ-

σαν και στέφανον εκ φυσικῶν ἀνθέων ἐπὶ τῶν τάφων αὐτῶν ὡς και ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀγνωστού Ἑλληνοσ στρατιώτου, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ὁποίου τὸσον τὸ Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου τῶν Γάλλων πολεμιστῶν ὄσον και οἱ παρασιάντες ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐπισήμων μετὰ τοῦ Δ. συμβουλίου τῆς ἡμετέρας Ὄργανώσεως μετέβησαν και κατέθεσαν στέφανον ἐκ δάφνης, ἐκδηλώσαντες τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν ἀγνωστον Ἑλληνα στρατιώτην ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ θανάτου του του συνετέλεσεν εἰς τὴν νίκη τῶν ουμμαχικῶν δπλων ἐν οἷς συμπεριλαμβάνοντο και τὰ ἐλληνικά.

* * *
 Ἡ ἐπίδοσις τῆς σημαίας εἰς τοὺς ἐφεδρους ὑπαξιωματικούς

Εἶναι ἐνθαρρυντικαὶ και ἐποικοδομητικαὶ ἔργα αἱ τελευταῖαι γενόμεναι τελεταί, αἱ ἀναρριπίζουσαι τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, τὸ ὁποῖον ἡ μεταπολεμικὴ περίοδος και αἱ νεώτεροι κοσμοπολιτικαὶ και ὑλιστικαὶ ἀρχαὶ ὑπέσκαψαν αὐτὸ μετὰ κίνδυνον τῆς τελείας καταβαρῶσεως.

Μία τῶν τελευταίων τελετῶν τούτων ἦτο και ἡ τελεσθεῖσα τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς τοὺς στρατῶνας, εἰς τὸν ὁποῖον ὄσον τὸ στρατηγεῖον χῶρον τῆς ἐπίδοσεως τῆς πολεμικῆς σημαίας εἰς τοὺς ἐφεδρους ὑπαξιωματικούς μας, οἱ ὁποῖοι νικηφόροι περιήγαγον αὐτῆς ἐξ ἀπεδείξεως μαχῶν, κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐπανελάμψεν ἡ Ἑλληνικὴ ἀνδρεία, ὁ πατριωτισμὸς και ἡ πίστις εἰς τὰ δίκαια τοῦ ἔθνους, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐμεγαλύνθη ἡ Ἑλλάς.

Τὴν σημαίαν συνώδευσε ἐκ τῶν γραφείων τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐφεδρῶν ὑπαξιωματικῶν λόχος στρατοῦ και ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς μέχρι τοῦ τόπου τῆς τελετῆς. Οἱ ἐφεδρῶν ὑπαξιωματικοὶ, πλεον τῶν τριακοσίων, πάντες εὐσταταί και ὑπερήφανοι διὰ τὴν νικηφόρον σημαίαν τῶν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ προέδρου τοῦ Συνδέσμου κ. Ζανιά, εἰς τὴν ἐμπνευσμένην ἐνέργειαν τοῦ ὁποίου ὀφείλεται και ἡ πατριωτικὴ αὐτῆς τελετῆ και ἡ αὐτῆς ἀναζωπύρωσις τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, τὸ ὁποῖον χαλυβδώνει και τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος.

Εἰς τὴν τελετὴν προσκληθεῖσα και ἡ ἡμετέρα Ἐθν. Ὄργανώσις παρέστη ἀντιπροσωπευθεῖσα ὑπὸ 4 μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Εἰς τὸν τόπον τῆς τελετῆς ἐτελέσθη ἐν πρώτοις ὁ νενομισμένος ἀγιασμὸς μετ' ὁδὸν στρατηγῶν κ. Κλάδος ὡς διοικητῆς τοῦ ἐνταῦθα Γ' σώματος στρατοῦ προχωρήσας πρὸς τὴν σημαίαν και ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐνώσεως τῶν ἐφεδρῶν ὑπαξιωματικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Οἱ ἀδελφοὶ σας τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ σᾶς παραδίδουν τὴν σημαίαν ταύτην, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ σύμβολον ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἠγωνίσθητε και ἐχού-

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΜΗΤΣΟΥ ΓΚΟΥΡΑ (νῦν Συνταγματάρχου ἐν ἀποστρατεία Δ. ΠΑΠΑΒΙΕΡΟΥ)

Ἐξιστορουμένη ὑπὸ τοῦ ἐν ἀποστρατεία Συνταγματάρχου ΣΤΕΦ. ΑΚΡΙΒΟΥ, διατελέσαντος ὀπλαρχηγοῦ αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐκθέσεων και ἡμερολογίου τοῦ Σώματος

Μάϊος 1907

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαΐου τοῦ 1907, ὁποῖτε ἐν Μακεδονίᾳ και ἰδίως ἐν τῇ Δυτικῇ τοιαύτῃ ἰατῆ Ἑλληνικὰ και τὰ Βουλγαρικὰ Σώματα εἶχον εἰς ἄκρον ἐντείνει τὰς προσπάθειας τῶν, ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐδρευόντος Ἀνωτάτου συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Μακεδονικοῦ Κομιτάτου ὁ τότε Ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Πεζικοῦ και ἤδη ἐν ἀποστρατεία Συν)ρχης Δ. Παπαβιέρου και ἀνετέθη αὐτῷ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Μήτιος Γκούρας» ἡ συγκρότησις ἀνταρτικοῦ σώματος ἐξ 27 ἀνδρῶν, προωρισμένου νὰ δράσῃ εἰς τὴν περιφέρειαν Μοριχόβου.

Ἄμα τῇ λήψει τῆς ἐντολῆς ταύτης ὁ ἐν λόφῳ ἀρχηγὸς ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν Στρατολογίαν τῶν καταλλήλων ὁπαδῶν ἀφίκετο και εἰς Λάρισα, ἐνθα ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας ὑπηρετεῖ τότε ὡς ἐπιλοχίας τοῦ 4ου Συν)τος Πεζικοῦ και μοὶ ἐπρότεινε νὰ ἀκολουθήσω τοῦτον ὡς ὀπλαρχηγὸς και ἰδιαίτερός του συνάμα γραμματεὺς. Μ' ὄλον ὅτι τότε προπαρεσκευαζόμεν νὰ ὑποστῶ εἰσαγω-

σατε τὸ αἱμά σας και ἐγεμίσατε αὐτὸ μετ' ὀφύλους. Ὁ φωτιστέφανος τῆς σημαίας ταύτης ἐκαλύφθη προσωρινῶς ἀπὸ ἐθνικὸν πένθος. Ἄλλα τὸ πένθος αὐτὸ ἀπέβαλε τὸ ἔθνος, ἐκ παραλλήλων δμως σφυρηλατεῖ τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν και τὴν γιγαντώνει.

«Ἐύχομαι ὅπως ἡ σημαία αὐτῆ σᾶς κρατήσῃ και σᾶς καθιστᾶ ἑσσεὶ γενναίους και ἐλπιδοφόρους».

Ὁ κ. Ζανιάς πρόεδρος τῶν ἐφεδρῶν ὑπαξιωματικῶν παραδίδει αὐτὴν εἰς τὸν σημαιοφόρον τῆς Ἐνώσεως, εὐχαριστεῖ τὸν στρατηγόν, πρὸς τὸν ὁποῖον λέγει τὰ ἑξῆς:

Στρατηγέ μας,
 «Παραδίδοντες τὸ ἀγνὸν αὐτὸ σύμβολον τῆς Φυλῆς μας εἰς τὸν ἐκπερόσωπὸν τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἐφεδρῶν ὑπαξιωματικῶν Μακεδονίας—Θράκης ἀποδίδετε δικαιοσύνην εἰς τὸν ἐφεδρικὸν κόσμον τῆς πατρίδος μας. Δίαν εὐγνωμόνες πρὸς ὑμᾶς, διὰ τοῦτο διατρανοῦμεν τὴν ἀφοσίωσιν και τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὴν πατρίδα.

Τὸ σύμβολον αὐτὸ ἀναπαριστᾶ τοὺς θριάμβους και τῆς μεγάλης δόξης τῆς Φυλῆς μας.
 Λίγα ἐθνικὰ λάβαρα ἐστάθησαν τόσον ὑψηλά διὰ μέσου τῶν αἰώνων κατὰ τὴν ἱστορικὴν διαδρομὴν τῶν

γικὰς ἐξετάσεις διὰ τὸ Σχολεῖον τῶν Ὑπαξιωματικῶν, ἐν τούτοις ἐπειδὴ μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι μετ' ἐθεώρει ἀπαραίτητον εἰς τὸ Σῶμα λόγῳ τῆς πείρας μου, ἦν εἶχον ἀποκτήσει ὡς προὔρηθησας εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν Στεφ. Μάλιον, ἐδήλωσα τούτῳ ὅτι θυσιάζων τὸ μέλλον μου προθύμως δέχομαι νὰ συμβάλω εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ διεξαγομένου ἐν Μακεδονίᾳ ἀγῶνος.

Ἐπεδόθημεν ὅθεν ἀμφότεροι εἰς τὴν ἐξέυρεσιν και στρατολογίαν τῶν καταλλήλων ἀνδρῶν.

Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν, οὗς ὄριξε τὸ κομιτᾶτον ν' ἀποτελέσωσι τὴν δυνάμιν τοῦ Σώματος ἐθεωρήθη ἀνεπαρξής ὁ ἀρχηγὸς ἠναγκάσθη νὰ Στρατολογήσῃ και δέκα πέντε εἰσέτι ὁπαδοῦς, οὗς ἐξ ἰδίων του ἐφωδίασε δι' ἱματισμοῦ και τῶν λοιπῶν ἀναγκασιούτων εἰδῶν, ὀπλασας τοῦτους διὰ τυφεκίου Γκρά, καθόσον τὸ κομιτᾶτον μόνον 27 ἐπαναληπτικὰ Τυφεκία Μάλιγχερ Σενάουερ διέθεσεν αὐτῷ.

Τὴν 21ην Μαΐου 1907 ὑπεγράφη και ἐκοινοποιήθη τῷ ἀρχηγῷ ὁ διορισμὸς του

διαφόρων λαῶν ὄσον τὴ Γαλιανή. Ἄλλα ἤλθε στιγμή τραγικὴ, στιγμή μοιραία, πὸ πρὸς στιγμήν ἐκάμφθησας και Σὺ και τὸ πείσιμό σου μολογόντι στιγμήαιον, ὑπῆρξε γιγάντιον εἰς γδοῦπον και φοβερὸν εἰς συντριμματα ἤτιο πέσιμο πὸν ἐνέκλειε δόξαν, αἱ ἱερές σου πτυχώσεις κρύβουν τῶρα τόσες πληγὲς ἠτημένον ὄσα ἐπεδείκνυον ἄλλοτε τραύματα νικητῶν και τὸ θεῶσιμα τῆς ἀναδιπλώσεως σου εἶναι σήμερα στεναγμὸς πόνου και ὄχι θριάμβου φωνή...

Και ὄλων αὐτῶν θὰ εἴμεθα μνημονες γιὰ πάντα...
 Σὺ τὸ δριμυζόμεθα...»

Ἐπακολουθεῖ ὁ ὄρκος ὄλων τῶν ἐφεδρῶν μετ' ἀνατεταμένως τὰς χεῖρας ἐνῶ ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς ἀνακρούει βραδῶς τὸν Ἐθνικὸν ὕμνον ἐν μέσῳ γενικῆς συγκινήσεως.

Μετ' ἰ τὸ τέλος τῆς ὄραίας τελετῆς ἐγένετο παρέλασις τῶν ἐφεδρῶν ὑπαξιωματικῶν πρὸ τῶν στρατηγῶν και τῶν λοιπῶν ἐπισήμων ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα τῶν παρισταμένων. Τῆς παρελάσεως προηγεῖτο ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς ἠκολούθουν δὲ τὰ τμήματα τοῦ στρατοῦ, τὰ ὁποῖα κατηθύνθησαν εἰς τοὺς στρατῶνας τῶν, ἐνῶ οἱ ἐφεδρῶν κατηθύνθησαν διὰ τῶν ἰδίων ὄδων εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἐνώσεως.

ἔχων οὕτω.
 Ἑλληνικὸν Μακεδονικὸν Κομιτᾶτον
 Ἐν Ὄνομτι Τοῦ
 Παντοδυνάμου Θεοῦ και τῆς Πατρίδος.
 Πρὸς
 Τὸν κ. Μήτιον Γκούρα ν.

Σᾶς διορίζομεν ἀρχηγὸν ἐνόπλου Μακεδονικοῦ Σώματος ἐν τῇ περιφερείᾳ Μοριχόβου ἐντελλόμενοι ὄπως ἀφοῦ λάβητε γνώσιν τῶν συνημμένων ὄδηγιῶν ἀνοχωρήσῃτε διὰ τὴν περιφέρειαν σας τὸ ταχύτερον.

21 Μαΐου 1907
 Σ. Ι. ΤΖΑΒΕΛΑΣ

Μετὰ τοῦ διορισμοῦ ἐκοινοποιήθη τῷ ἀρχηγῷ και πρόγραμμα ἐργασίας ἔχων οὕτω.

Πρόγραμμα ἐργασίας τοῦ Σώματος Μεσημβρινοῦ Μοριχόβου Μ. Γκούρα.

Τὸ ἀνωτέρω Σῶμα θὰ δράσῃ εἰς Μεσημβρινὸν Μοριχόβον, δηλαδὴ ἀπὸ τῶν χωριῶν Νεγκοτίνη Τσέγγελ Ἰβεν, Γρούνιτσα, Βουδίμερτσι και πρὸς τὰ κάτω.

Ἐφ' ὄλων τῶν χωριῶν τὸ Σῶμα ὑποχρεοῦται διηλεκτῶς νὰ περιφερέται ἐμπυκνῶν τοὺς κατοίκους παντοῦ ὄπως, νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν ἐργασίαν τῶν διδασκάλων, διδασκαλισῶν, ἱερέων, ἐπιτροπῶν, ἀγγελιοφόρων κ.λ.π.

Ὄφείλει νὰ παρακολουθῇ ἀγρόπνως τὴν ἐργασίαν τῶν Βουλγάρων και εἰς μὲν τὴν προπαγανδιστικὴν ἐργασίαν ν' ἀντιποῖται καταλλήλως, τιμωρῶν δηλαδὴ διὰ θανάτου ἐκεῖνους τῶν κατοίκων, οἵτινες ἐπιβλαβῶς πρὸς τὰ ἡμέτερα συμφέροντα ἀναμιγνύονται, εἰς δὲ τὴν ἐνοπλον δράσιν τῶν Βουλγάρων ν' ἀντιπεξέρχεται κατὰ τῶν Βουλγαρικῶν συμμοριῶν και κατὰ προτίμησιν νὰ καταδιώκῃ και νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐξόντωσιν αὐτῶν.

Μεσημβρινῶς τὰ χωρία Σέτινα, Σόβιτις, Στάρα Παπαδιά κατὰ τὸν παρελθόντα Σ)βριον, ἐνεργεία τοῦ ἀρχηγοῦ Καραβίτη, ἐπανῆλθον εἰς τὰ πάτρια, οὐχ ἦττον ἀργότερον ἐνεκα τῆς καταδιώξεως τοῦ Στρατοῦ και τῶν πολλῶν χιόνων, ἀναγκασθέντος τοῦ ἀρχηγοῦ τούτου ν' ἀπομακρυνθῶ τῆς περιφέρειας του τὰ χωρία ταῦτα πολὺ ἐπέσθησαν ὑπὸ τοῦ Βουλγάρου ἀρχηγοῦ Τάνε. Ταῦτα πρέπει ἦδη νὰ ὑποστηριχθῶσιν και ἐνισχυθῶσιν ἵνα ἐπανακτήσῃσι τὸ ἀπολεσθὲν θάρρος τῶν. Τὸ σῶμα πρὸς τοῦτους ἰδιαζόντως πρέπει νὰ προσπαθῆσῃ συνεννοούμενον μετὰ τῶν χωρικῶν νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ κρυπτόμενον τοῦ Τάνε τούτου και νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐξόντωσιν του.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Τάνεσ οὗτος καταγεται ἀπὸ τὸ χωριὸν Γκορνίτσοβον, τρομοκρατεῖ τὰ περίε χωρία ἄντα ἐπομένως κρατεῖ εἰς τὸ σῆσιμα. Σήμερον ὄθεν παμμέγιστον συμφέρον εἶναι νὰ ἐξοντωθῇ οὗτος, διότι οὐ μόνον τὰ χωρία ταῦτα θὰ ἐπανελθῶσιν εἰς τὰ πάτρια, ἀλλὰ και θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀποκαταστήσωμεν τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν ἡμετέρων Σωμάτων μετὰ τοῦ Κέντρου.

Ὁ ὀπλαρχηγὸς ΜΗΤΣΟΣ ΓΚΟΥΡΑΣ

Τὸ Σῶμα θὰ ἐπιτηρῇ τοὺς χωρικούς νὰ ἐφαρμόζωσι τὰς παραγγελίας τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς Μοναστηρίου ὄσον ἀφορᾷ τὸν κατὰ τῶν Βουλγάρων οἰκονομικὸν πόλεμον.

Τὸ Σῶμα θὰ φροντίσῃ νὰ κατασκευασθῶσιν ἢ νὰ τελοιοποιηθῶσιν αἱ ὑπάρχουσαι, νὰ ὑποδείξῃ δὲ εἰς Μοναστήριον εἰς ποῖα χωρία πρέπει νὰ ἐναποθηκευθῶσιν ὄπλα και πολεμοφόδια.

Ἄμα ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν περιφέρειαν του λεπτομερῆς και συμπληρωματικὸν πρόγραμμα ἐργασίας ὀφείλει νὰ ζητήσῃ ἀπὸ Μοναστηρίου.

Πρὸς τὰ γειτονικά Σώματα πᾶσα ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν δανατὴ βοήθεια ἐπιβάλλεται.

Τὸ Σῶμα θὰ λαμβάνῃ ἀπ' εὐθείας ἐκ Μοναστηρίου ἐντολὰς ὄς και πᾶσαν τοῦ προγράμματος συμπλήρωσιν.

KENTPON

Αὐταί ἦσαν αἱ δοθεῖσαι τῷ ἀρχηγῷ γενικαὶ ὄδηγαι σχετικῶς μετὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Σώματος.

Περὶ τὰ τέλη Μαΐου τὰ πάντα ἡσαν ἑτοιμα και τὸ σῶμα συνεκεντρώθη εἰς τὴν θέσιν "Ἁγία Παρασκευή", τῆς

περιφέρειας Ριγκλάβου τῆς Ἐπαρχίας Καλυμπάκας τὴν 23 Μαΐου 1907, ἐνθα εἶχον συγκεντρωθῆ και δύο εἰσέτι σώματα τὸ τοῦ ἀρχηγοῦ Ε. Φλάμπουρα (τότε Ἀνθυπολοχαγοῦ Πεζικοῦ Ε. Θειάφῃ, φονευθέντος ὡς Ὑπολοχαγοῦ κατὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1912) προωρισμένου διὰ τὴν περιφέρειαν Περιστερίου, και τὸ τοῦ Ν. Λαχτάρα (τότε ἀνθυπασπιστοῦ τοῦ Πεζικοῦ Ν. Πλατανιά, φονευθέντος ὡς Ὑπολοχαγοῦ κατὰ τὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸν πόλεμον τοῦ 1913) προωρισμένου διὰ τὴν περιφέρειαν Καστανοχωριῶν.

Τὴν δυνάμιν τοῦ Σώματος τοῦ ἀρχηγοῦ Γκούρα ἀπετέλουν οἱ ἑξῆς.

- 1) Ἀρχηγὸς Γκούρας Μήτιος (ὁ τότε Ἀνθυπ. Πεζικοῦ Δ. Παπαβιέρου και ἡδῆ Συν)ρχης ἐν ἀποστρατεία).
- 2) Ὄπλαρχηγὸς Ἀκριβὸς Στεφ. (τότε Ἐπιλοχίας τοῦ Πεζικοῦ και ἡδῆ Συν)ρχης ἐν ἀποστρατεία).
- 3) Ὄπλαρχηγὸς Περγίτας Παῦλος ἐκ Σιατιστῆς.
- 4) Ὄπλαρχηγὸς Τερτίκας Χαρ. (τότε Λοχίας τοῦ Πεζικοῦ και ἡδῆ Ἀν)ρχης Πεζικοῦ).

5) Ὀπλαρχηγός Κατσαδούρας Θωμάς (τότε Λοχίας τῶν Εὐζώνων καὶ ἤδη Ταγάρχης ἐν τιμητικῇ διαθεσιμότητι)

- 6) Ἔσλιν Ὀθων ἐξ Ἀθηνῶν.
 7) Ὀπλίτης Γκέκας Κων.
 8) » Καράτζης Θωμάς.
 9) » Ράϊκος Σπυρ.
 10) » Καλλιάρχης Ἀθαν.
 11) Κωσταρέλας Ἀθαν.
 12) Ὀπλίτης Τσινόπουλος Α.
 13) » Μουριζόπουλος Ἀτ.
 14) » Λεοντάρης Γεώργιος.
 15) » Παπαδόπουλος Δημ. (ἐφονεύθη τὴν 13ην Σ)βρίου 1907 εἰς τὴν κατὰ τοῦ χωρίου Σόβιτις ἐπίθεσιν).
 16) » Παπαῖς Ἀχιλλεύς.
 17) » Χατζόπουλος Ἰωάννης.
 18) » Τρομάρας Μαρῖνος.
 19) » Μέγας Ἀθαν.
 20) » Οὐρδόπουλος Σπυρ.
 21) » Γεωργοσόπουλος Ἀσημ.
 22) » Θερμογιάννης Ἡλίας.
 23) » Τζωριζός Γεώργιος.
 24) » Ζαχαρούλας Παρίσης.
 25) » Βασιλειάδης Φίλιππος.
 26) » Βουλγαράκης ἢ Δημητρίου Κων.
 27) » Μπατσούρας Ἀθανάσιος.
 28) » Σερεμέτης Ἀθαν.
 29) » Ρεντίνας Σπυρ.
 30) » Τσούμας Δημ.
 31) » Κριτσιώτης Κων.
 32) » Κατσάρος Λάμπρος.
 33) » Κατσάρος Κωνστ.
 34) » Καρμάλης Κωνσ.
 35) » Σαμαράς Τριαντ.

36) Ὀπλαρχηγός Κόκκινος Λουκάς ὅστις ἐτραυματίσθη τὴν 14 Ἰουνίου 1907 παρὰ τὸ Λέχοβον εἰς τὴν μετὰ τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ μάχην.

37) Ὀπλίτης Πλαβός Ἰωαν. Τραυματισθεὶς εἰς τὴν ἀνωτέρω μάχην συνελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων νοσηλεύομενος ἐν Μπελκαμέν.

38) Ὀπλίτης Τσιρογιάννης Ἀλεξ.

39) » Ζάρκας Νικόλαος ἐξηφάνισθησαν ἀμφοτέρω κατὰ τὴν ἄνω μάχην τῆς 14ης Ἰουνίου 1907.

40) Ὀπλίτης Βέσσας Βασίλ. ἀσθενήσας ἐπανήλθεν εἰς τὸ Ἐσωτερικὸν τὴν 5ην Ἰουνίου 1907.

41) Ὀπλίτης Τσαβάρης Δημ.

42) » Παίικος Νικ.

Διαρκούσης τῆς δράσεως τοῦ Σώματος ἢ δύναμεις τοῦτου ὑπέστη διαφόρους ἀξομειώσεις.

Οὕτω πλὴν τῶν ἀνωτέρω ὑπηρετήσαν εἰς τὸ Σῶμα κατὰ διαφόρους περιόδους καὶ οἱ ἑξῆς:

1) Ὀπλίτης Ἰωάννου Στερ.

2) » Ζώης Ἀντώνιος.

3) Ὀπλαρχηγός Καρφῆς Ἰωαν. (τότε Λοχίας Πεζικοῦ ἀποθανὼν μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους ἐν ἀποστρατεία Λοχαγός.

4) Ὀπλίτης Δήμου Βασ.

5) » Καφαντάρης Δήμου

6) » Σκαμπαρδῶσης (τότε Λοχίας Πεζικοῦ.)

7) Ὀπλίτης Μητσόπουλος Κων.

8) » Ντούτσος Νικ.

9) » Μήτσε Νικ.

10) » Βαρβάτος Παν.

11) » Καράλης Κων.

12) » Λαμπρινίδης Ἀθαν.

13) » Λαμπρινίδης Ἰωαν.

14) » Καραπιπέρης Γεώρ.

15) » Γιοβάνου Χρ.

16) » Πέος Στέφαν.

17) » Ἡλκος Κων.

18) » Πετροῦτσος Χρ.

19) » Θανάπουλος Γεωρ.

20) » Σταύρου Σταμ.

21) » Καρζλής Χρ.

22) » Στοῦντζε Γεωρ.

Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ἰουνίου ἐ. ἔ. τοῦ Περιοδικοῦ Μ. Ἀγῶνος ἐδημοσιεύθη εἰκὼν παριστάσα τὸ Σῶμα τοῦ ἄρχ. Βρόντια. Ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν παριστᾷ μόνον τὸ Σῶμα τοῦτο ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ ἀρχηγοῦ Μήτσου Γκούρα, ὅστις διακρίνεται παρὰ τὸν αἰμυνηστὸν Βρόντια.

Ἀφοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη τὰ ἀνωτέρω τρία Σώματα συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν θέσιν «Ἁγία Παρασκευή» τῆς περιφέρειας Ριγκλάβου παρέμειναν ἐκεῖ μέχρι τῆς 29ης Μαΐου.

Τὴν νύκτα τῆς 29—30 Μαΐου 1907 καὶ τὰ τρία Σώματα ἠνωμένα ἐξεκίνησαν ἐκ τῆς ἄνω θέσεως καὶ τὴν 2αν ὥραν τῆς 30ης ἀφίκομεθα εἰς τὴν θέσιν τῆς περιφέρειας τοῦ χωρίου Βελεμιστίου παρὰ τὴν τότε ὀροθετικὴν γραμμὴν.

30 Μαΐου 1907

Τὴν 10,30 ὥραν ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τῆς ἄνω θέσεως καὶ τὴν 21,30 διήλθομεν τὴν ὀροθετικὴν γραμμὴν. Τὴν 3ην ὥραν τῆς 31 Μαΐου ἀφίκομεθα εἰς τὴν θέσιν Βλάχα τοῦ ὄρους Γκρούς.

31 Μαΐου 1907

Διημερεύσαμεν εἰς τὴν ἄνω θέσιν. Τὴν 19η 30' ὥραν ἀνεχωρήσαμεν ἐντεῦθεν καὶ τὴν 1. 30 τῆς 1ης Ἰουνίου ἀφίκομεθα εἰς τὴν θέσιν «Τσοῦμα» τῆς περιφέρειας τοῦ χωρίου Φιλί.

1η Ἰουνίου 1907

Διημερεύσαμεν εἰς τὴν ἄνω θέσιν. Ἐντεῦθεν ἀνεχωρήσαμεν τὴν 18ην ὥραν καὶ τὴν 20ην διήλθομεν τὸν ποταμὸν «Βενέτικον» τῶν Γρεβενῶν καὶ διηυθύνθημεν πρὸς τὸ χωρίον Καλόχι. Ἐνταῦθα ἀτεχωρίσθη ὁ ἀρχηγός Λαχτάρης διενθυνηθεὶς πρὸς τὰ Καστανοχώρια, ἡμεῖς δὲ συνεχίσαντες τὴν πορείαν μας διήλθομεν τὴν 24ην ὥραν τὸν ποταμὸν Ἀλιάκιονα καὶ τὴν 2αν ὥραν τῆς 2ας Ἰουνίου ἀφίκομεθα εἰς τὴν θέσιν «Κριθάρια» τῆς περιφέρειας τοῦ χωρίου Λούτσινο.

2—3 Ἰουνίου 1907

Συνεχίζομεν τὴν πορείαν βαδίζοντες τὴν νύκτα καὶ ἀναπαυόμενοι τὴν ἡμέραν τὴν δὲ 24ην ὥραν τῆς 3ης Ἰουνίου ἀφίκομεθα εἰς τὴν κομὸπολιν Σιάτισταν.

4 Ἰουνίου 1907

Διημερεύσαμεν ἐνταῦθα. Τὴν 21.30

ὥραν ἀνεχωρήσαμεν ἐντεῦθεν καὶ τὴν 2αν ὥραν τῆς 5ης Ἰουνίου ἀφίκομεθα εἰς Κοντισκόν.

5—7 Ἰουνίου 1907

Συνεχίζομεν τὴν πορείαν καὶ τὴν 3.30 ὥραν τῆς 7ης Ἰουνίου ἀφίκομεθα εἰς τὴν θέσιν «Πόρτες» τῆς περιφέρειας τοῦ χωρίου Σελίτσης, ἐνθα συννητήθημεν μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ Ζιάκια (τότε Ἀνθυπολοχαγοῦ τοῦ Πεζικοῦ καὶ ἤδη Ὑποστρατήγου).

8—12 Ἰουνίου 1907

Ἠνωμένα καὶ τὰ τρία Σώματα (Γκούρα, Φλάμπουρα καὶ Ζιάκια) διηυθύνθημεν πρὸς τὴν περιφέρειαν Βογαταϊκοῦ, Βλάτση καὶ Κωσταρατίου. Οἱ τρεῖς ἀρχηγοὶ συσκεφθέντες ἀποφάσισαν νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τοῦ Βουλγαρικοῦ χωρίου Βουλγαρομελάσιου, κειμένου περὶ τὰ 20 χιλ. Β.Δ. τῆς Καστορίας, ὅπερ ἦτο ἐστία καὶ ὀρμητήριο τῶν Κομιτατζήδων, πρὸς τιμωρίαν τῶν υποθαλπόντων αὐτοῦ καὶ ἐξόντωσιν τῶν τυχόν ἐν αὐτῷ εὐρισκομένων κομιτατζήδων. Πρὸς τοῦτο εὐρέθη σκόπιμον νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Βίτσι καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἐπιτεθῶμεν κατὰ τοῦ ἄνω χωρίου, μετὰ δὲ τὴν ἐπίθεσιν νὰ καταφύγωμεν καὶ πάλιν εἰς αὐτό, ὁπόθεν τὰ Σώματα Γκούρα καὶ Φλάμπουρα θὰ διηυθύνετο ἕκαστον πρὸς τὸ διαμέρισμα δι' ὃ προωριζέτο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τινὲς τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν τῶν γεγονότων τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν μετασχόντων εἰς αὐτὸν, ἢ αὐτῶν τῶν ἰδίων προσωπικῶς ἢ διὰ τῶν συγγενῶν καὶ συμπατριωτῶν των καὶ ὄντων ἐπομένως εἰς θέσιν νὰ ἐξακριβώσουν αὐτὰ κατὰ τὸν ἀκριβέστερον καὶ ἱστορικώτερον τρόπον ἐξέφραξαν τὴν γνώμην ὅτι πρὸς ἐξέφραξιν ἀνακρίβειες τινες εἰς τὰ δημοσιεύματα τοῦ περιοδικοῦ ἢ καὶ πρὸς αἰσθητικὰς προσώπων ἢ καὶ ἀξιοσημειωμένων γεγονότων.

Πρὸς τοὺτους πάντας (ἢ Δ)αίσις ἔχει καθήκον νὰ δηλώσῃ ὅτι οἱ τοιοῦτοι δικαιοῦνται νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὸ περιοδικὸν ἐνυπογράφως πᾶν ὅ,τι ἔχουν πρὸς συμπλήρωσιν ἢ ἀκριβεστέραν ἐκθεσιν τῶν γεγονότων, Ἀκριβῶς δὲ, διότι οὕτω πληρέστερον θὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον εἰς τοῦτο κυρίως ἀπέβλεψε, νὰ συλλεθῇ τὸ ἱστορικὸν ὑλικὸν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος καὶ τὸ γρηγορὸν ὑπάρχον, ὡς καὶ τὸ πρὸ ἀξιοπιστῶν μνηστῶν προσερχόμενον, τὸ ὁποῖον ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος θὰ συγκεντρώσῃ, θὰ ἐπεξεργασθῇ καὶ θὰ κατατάξῃ κατὰ ἱστορικὴν τάξιν καὶ ἀλληλουχίαν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ